

Motiivi

LUE MYÖS

Väkivalta
koulussa

---

2 • 2022 JHL – Julkisten ja hyvinvointialojen liitto

Bollywoodin
rytmit

JHL-VAALIT

Edustajisto uudistui

Fyra svensk-
språkiga valdes in

KÖYHYYS

Kun palkka ei riittää

PIPPA LAUKKA

**VOIMAA
& VIRTAA**

"Otimme avopuolisoni kanssa ison asuntolainan noin vuosi sitten, joten henkivakuutuksesta tuli ajankohtaista."
Sami Niemi

"Henkivakuutus tuo vakautta ja varmuutta pahimman varalle."
Jarkko Heinonen

"Otin henkivakuutuksen lapselle turvaksi."
Katja Klemettilä

He välittävät.

Henkivakuutuksen ottaminen on välittämisen teko. Turvaa läheisesi ja hanki henkivakuutus jo tänään! Jäsenetuna saat sen pysyvästi edulliseen hintaan – ja yhdessä puolisesi kanssa vieläkin edullisempänä kahden hengen pariturvana.

KALEVAVAKUUTUS.FI

Kalevan asiamiehenä toimii If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliike. If hoitaa Kalevan myöntämien Primus-vakuutuksiin liittyvän asiakas- ja korvauspalvelun.

VAIN VERKOSSA
motiivilehti.fi

Ukraina ja Venäjä

JHL:läinen Iryna Storozhuk kertoo sodan vaikutuksista häneen ja läheisiinsä.

Neuvottelun paikka

Neuvotteluguru Harri Gustafsberg vinkkaa, miten puhut vastapuolen ympäri.

Ensimmäinen kesätyö

Kaksi erilaista kesätyötarinaa. Lue myös vinkit, joilla välttyy ikäviltä kokemuksilta.

– Nuorisotyön pitäisi olla ennalta-ehkäisevää eikä korjaavaa.

PÅ SVENSKA

26

Museijobb är givande på många plan.

45

Sakineh Tilljander föder upp raskatter.

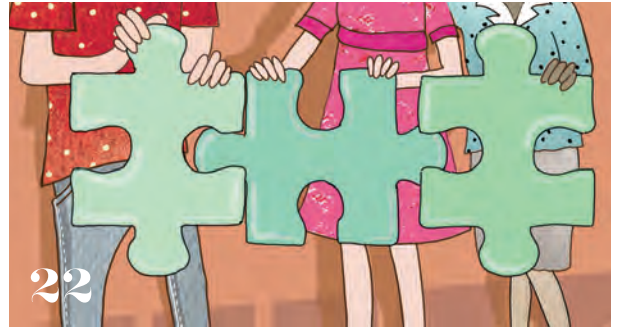
48

Ålänning fick stort röstetal i JHL-valet.

8

Nuorisotyöntekijä Markus Lummi on aikaa kuunnella oppilaita.

SISÄLTÖ

14

Tunnetaitojen ja Huppanan avulla kohti turvallista koulua.

18

JHL-vaalien ääniharava on Jari Kivimäki Seinäjoelta.

20

Ohjaaja Sunitha Akurathi oppi Bollywoodin salat jo lapsena.

25

Palkat julki vai ei? Motiivin raatilaiset vastaavat.

26

Pepita Ehrnrooth-Jokinen vetä vadmuseibesökare vill köpa.

36

Latumestari Teemu Arffman takaa Sotkamon latujen kunnon.

38

Hän käy työssä ja venyy mutta elää kädestä suuhun.

48

Nya och omvalda ledamöter värnar om svenskan i förbundet.

50

Kolumnisti Tuomas Kyrö pohtii, mitä on valmis puolustamaan.

ENSI NUMEROSSA

Lapsiperheiden kotihoito

Uimahallien laitoshuoltajat

Duunarikirjailija Mika Ripatti

Työ ja perhe ne yhteen sopii?

Kadonneiden etsijä

3 X TYÖHYVINVOINTI

VAIKEUKSISTA ETEENPÄIN

Kaikkeen ei voi varautua, mutta toveikkaalla työyhteisöllä on kykyä selviytyä iskuista. Resilienssiä voi myös harjoittaa. **Sivu 22**

PYSÄHDY HETKEKSI

Julkislääkäri ja valmentaja Pippa Laukka neuvoo meitä kysymään itseltämme, mitä elämältämme oikein haluamme. **Sivu 28**

SUITSET HÄIRINNÄLLE

Epäasiallinen käytös työpaikalla on turvallisuusriski. Mistä sen tunnistaa, missä menee raja ja mistä saa apua? **Sivu 34**

Tähtiammatilaiset kannattelevat kriiseissä

VANHA SANONTA *tämän päivän lehti on huomisen kalankäärettä* pitää nyt paikkansa paremmin kuin koskaan. Tapahtumat vyöryvät kiihtyvällä tahdilla ylitsemme, ja maailma muuttuu vauhdilla.

Yksi asia kuitenkin pysyy: ammattiliitto JHL:n jäsenet huolehtivat toimivasta ja turvallisesta arjesta kaikissa oloissa. Kirjoittaessani tätä korona on hellittämissä, mutta sairaaloissa on enemmän koronapotilaita kuin koko pandemian aikana. Tehohoidossa on vähemmän potilaita, ja valtaosan sairastuneista oireet ovat lieviä, mutta kehityksen suunnasta emme voi olla vielä varmoja.

Koronan jäljiltä lapset, nuoret ja perheet voivat huonosti. Nyt on palkettava pikaisesti lisää työntekijöitä muun muassa varhaiskasvatukseen, kouluihin ja soteen. Lisää painetta näille aloille lisäävät Ukrainan pakolaiset. Venäjän julma hyökkäys Ukrainaan koskettaa koko Eurooppaa. Muu maailma on asettanut ennennäkemättömiä talouspakotteita Venäjälle ja vaatii sodan lopettamista. Kukaan ei vielä tiedä sodan lopullista hintaa.

On tärkeää, että suomalaiset eivät kohdistä häirintää tai vihaa Suomessa asuviin venäläisiin. Meidän pitää nähdä ero Venäjän hallinnon ja kansalaisten välillä. Tavalliset venäläiset eivät ole tästä sodasta päättäneet.

Epävarmuus heijastuu työmarkkinoille, jossa neuvottelut työehtosopimuksista ovat käännekohdassa. Olemme joutuneet määräämään kunta-alalle ylityö- ja vuoronvaihtokiellon sekä antamaan lakkovaroituksen.

Hyvinvointialueiden luottamushenkilöt ovat aloittaneet tärkeän työnsä, jota JHL haluaa tukea. Valtion on kannettava vastuunsa rahoituksessa, jotta täysi palkkaharmonisaatio toteutuu viimeistään kolmen vuoden aikana.

Me kaikki toivomme, että meitä nyt koettelevat kriisit ovat pian historiaa. Jossain vaiheessa käsillä on kuitenkin väistämättä uusia kriisejä. Jotta selviämme niistäkin, tarvitsemme riittävän rahoituksen julkisille palveluille. Matalapalkka-alojen tähtiammatilaiset kantavat sylissään Suomea kriisistä kriisiin. On aika korvata heidän loputon joustamisensa ja venymisensä. Palkat kuntoon palkkaohjelmalla!

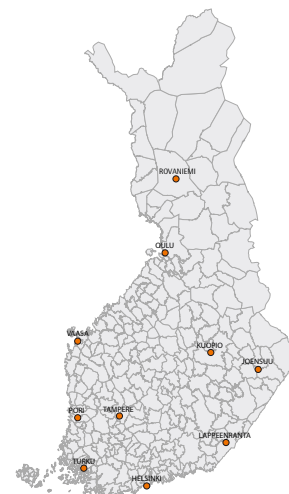
Päivi Niemi-Laine, puheenjohtaja

JHL:N AMMATTIALAT

- Ravitsemis- ja puhtausalan ammattilaiset
- Kasvatuksen ja ohjauksen ammattilaiset
- Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset
- Tietotyön ja hallinnon ammattilaiset
- Tekniikan ja liikenteen ammattilaiset
- Turvallisuuden ammattilaiset

JHL:N ALUETOIMISTOT

Seuraava lehti ilmestyy 11.5.

Motiivi

VASTUULLISTA JOURNALISMIA

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton jäsenlehti / PL 101, 00531 Helsinki / motiivi-lehti@jhl.fi / motiivilehti.fi / Julkaisija Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry / Päätoimittaja Heidi Hänninen / Toimituspäällikkö, editoija Maarit Uusikumpu / Tuotanto-AD Kati Ahonen / Toimittajat Ulla Puustinen, Marina Wiik ja Samuli Launonen / Taitto ja grafiikka Kati Ahonen / Sähköposti: etunimi.sukunimi@jhl.fi / Aikakausmedia ry:n jäsen / JHL:n yhdistysten kokousilmoitukset www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma / Medimynti Saarsalo Oy, emmi.leimu@saarsalo.fi, puh. 041 314 2669 tai sanna.makinen@saarsalo.fi, puh. 041 313 2706 / ISSN 1795-7249 (printti) / ISSN 2341-8540 (verkkojulkaisu) / Paino PunaMusta, Forssa / Toimituksen tilaama tai sille tarjottu aineisto julkaistaan ehdolla, että aineistoa voidaan käyttää myös osana julkaisijan sähköisiä tai muita jakelukanavia. Lehti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Motiivi painetaan suomalaiselle paperille.

Sote aloitti, palkanmaksu katkesi

Pohjanmaan hyvinvointialueella noin 350:n työntekijän alkuvuoden palkat ovat jääneet maksamatta tai niissä on ilmennyt virheitä ja viiveitä. Määrä on noin viisi prosenttia koko henkilöstöstä.

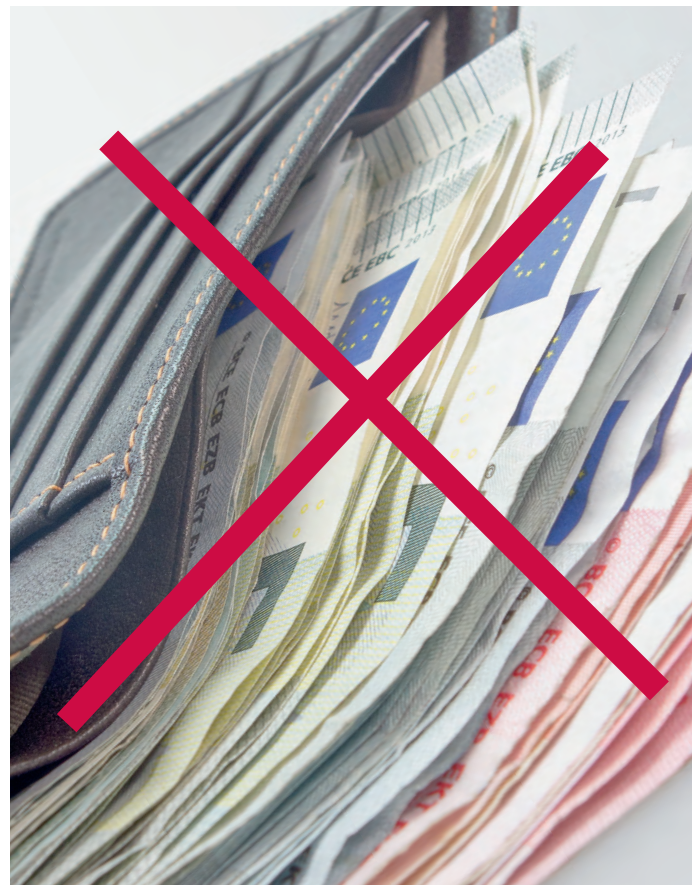
Hyvinvointiyhtymä aloitti vuoden alussa, eivätkä kaikkien työntekijöiden tiedot siirtyneet entisiltä työnantajilta uudelle. Virheitä ja epäselvyyksiä on ollut sekä vakituisten että keikkalaisten palkoissa.

Työnantaja on luvannut korjata virheet maaliskuun palkanmaksun yhteydessä. Halutessaan työntekijät ovat saaneet palkkaennakkoa.

Tietokatkot haittaavat myös edunvalvontaa, sillä kuntayhtymän palkkakonttori ei ole pystynyt toimittamaan nimilistoja luottamushenkilöille.

- Hyvinvointialue JHL -yhdistykseen on siirtymässä noin 400 työntekijää, mutta koossa on vasta parikymmentä nimeä, huokaa pääluottamusmies **Kaija Heikkilä**.

Pohjanmaan tietojärjestelmäsovitukset ovat todennäköisesti vasta alkusaittoa: suurin osa 21 hyvinvointialueesta starttaa vuoden 2023 alussa, ja niiden palvelukseen siirtyy noin 175 000 henkilöä. Se tarkoittaa satojen tietojärjestelmien yhteensovittamista ennen kuin tiedot henkilöstöstä sekä sote-palveluiden asiakkaista ja potilaista siirtyvät ongelmitta paikasta toiseen.

JHL:ssä on noin 70 ukrainalaistaustaista jäsentä. Juuri nyt he tarvitsevat meidän kaikkien tuen!

Työttömyysturvaan muutoksia

Työttömyysturva muuttuu ensi vuoden alusta lähtien. Jatkossa ansiosidonnaisen päivärahan saaminen sidotaan ansaittuun palkkaan eikä tehtyjen työtuntien määrään. Uudistus tuo ansiosidonnaisen turvan piiriin noin 2800 henkilöä lisää. Samalla se leikkaa joidenkin patkätöitä tekevien etuuksia.

Myös omaehtoinen opiskelu työttömyysetuuden turvin muuttuu. Ensi vuoden alusta työttömyysturvalla opiskelevien on haettava neljää työpaikkaa kuukaudessa. Lisäksi hallitus korottaa opintotuen tuloarajoja, jotta se kannustaa opiskelijoita työskentelemään opintojen ohessa.

Uudistukset lisäävät työllisten määrää muutamilla tuhansilla.

Kuntasektori työllisti 425 000

Viime vuonna kunnat ja kuntayhtymät työllistivät kaikkiaan 425 000 henkilöä. Henkilöstön määrä nousi noin 4 000 edellisvuodesta, mutta muutos oli tilapäinen ja johtui koronaepidemian takia palkatusta lisähenkilöstöstä.

Taloudellisista syistä johtuvia lomautuksia oli vain muutamassa kunnassa, ja lomautus koski 800 palkansaajaa. Se on 0,3 prosenttia koko kuntasektorin henkilöstöstä.

Lomarahojen vaihtaminen vapaaksi lisääntyi vuonna 2021. Lähes 22 000 kuntatyöntekijää vaihtoi osan lomarahasta vapaaksi. Keskimäärin vapaaksi vaihdettiin 8,3 työpäivää.

Lähde: Tilastokeskus, Kunta- ja hyvinvointialueyhtymäntajat KT

4%

Tänä vuonna lomautuksiin aikoo turvautua neljä prosenttia kuntayhtymäntajista.

116

Viime vuonna kunnat irtisanoivat taloudellisista syistä 116 henkilöä.

22 mrd. e

Kuntasektorin palkkakustannukset vuonna 2021 olivat 22 miljardia euroa.

Mitä tekee Janakkala?

Janakkalan kunta aikoo ulkoistaa puhtaus- ja ateriapalvelunsa. Pääluottamusmies **Sinikka Elo** ja henkilöstö ovat järkyttyneet paitsi itse asiasta myös siitä, että saivat tiedon tiedotusvälineistä.

– Olisimme halunneet kuulla asiasta suoraan tekniseltä johtajalta, hän sanoo.

Kunnanhallitus palautti teknisen lautakunnan esityksen takaisin lautakuntaan. Ennen lopullista päätöstä on tarkoitus selvittää mahdollisuus perustaa talon sisäinen eli in house -yhtiö puhtaus- ja ruokapalveluihin.

Elo toivoo, että järki voittaa.

– Janakkala on kokeillut puhtauspalveluiden ulkoistamista huonoin kokemuksin. Esimerkiksi Tervakosken ja Turengin yhteiskoulujen sekä Porttilantien päiväkodin siivous palautettiin kunnan omaksi työksi, koska asiakkaat eivät olleet tyytyväisiä, hän muistuttaa.

Helsinki myymässä Palmian

Helsingin kaupunki suunnittelee Palmia Oy:n myyntiä. Palmia tuottaa puhtaus-, kiinteistönhuolto- ja turvallisuuspalveluja Helsingissä ja muualla Etelä-Suomessa. Lisäksi sillä on henkilöstöravintoloita.

Palmia toimii kilpailuilla markkinoilla. Yhtiö on voittanut kilpailuksia, mutta sen tulos on rasakaasti tappiollinen. Viime vuonna liikevoitto oli 3,7 miljoonaa euroa miinuksella.

Myyntiä perustellaan sillä, ettei yhtiö ole pystynyt maksamaan osinkoa omistajalleen. Yhtiöllä ei myöskään ole strategista merkitystä Helsingille.

Helsinki yhtiöitti Palmian kiivaan kädenväännön jälkeen vuoden 2015 alussa.

Palmia työllistää yli 2400 henkilöä, joista noin kolmasosa on JHL:n jäseniä. Myynnin seurauksena pienipalkkaisten ravitsemis-, puhtaus- ja kiinteistönhuoltotyöntekijöiden työehdot uhkaavat heikentä entisestään.

3 X SOPIMUS

Kunnissa vaikeaa

Erimielisyydet koskevat palkankorotuksia sekä työntekijäpuolen vaatimaa monivuotista palkkaohjelmaa. Lisäksi kunta-pöydässä hiertää se, sisältyykö hyvinvointialueilla sovellettava sote-sopimus pääsopimukseen vai onko se erillinen.

Sovittelijan pakeille

JHL, Jyty ja Juko ovat julistaneet kunta-alalle ylityö- ja vuorovaihtokiellon ja jättäneet lakkovaroituksen. Lakko tuntuu muun muassa Jyväskylän, Kuopion, Rovaniemen ja Tampereen kaupungeissa sekä parissa sairaanhoidon hoitopiirissä.

Erimielisyyksiä on selvitty valtakunnansovittelijan toimistossa 7.3. lähtien.

Valmista tuli

Valtiosektorin sopimus nostaa kaikkien palkkoja kaksi prosenttia 1. kesäkuuta alkaen. Sopimus on voimassa 29.2.2024 asti. Se voidaan irtisanoa ensimmäisen vuoden jälkeen, ellei toisen vuoden korotuksista päästä sopuun.

Kirkko maalissa

Kirkon palveluksessa työskentelevien kuukausipalkkaisten ansiot sekä tuntipalkkaisten tehtäväkohtainen tuntipalkka nousevat kaksi prosenttia 1.6. alkaen. Sopimus on voimassa 29.4.2024 asti. Toisen vuoden korotuksista neuvotellaan kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Seuraa:

jhl.fi/sopimusneuvottelut-2022

Huutava kasvattajapula

Pääkaupunkiseudun kunnat torjuvat varhaiskasvatuksen henkilöstöpulaa eri keinoin. Helsingissä on siirretty työntekijöitä esimerkiksi kirjastoista päiväkoteihin helpottamaan akuuttia tarvetta. Lisäksi kaupunki on perustanut 20 työntekijän yksikön, jonka koulutetut varhaiskasvatuksen ammattilaiset siirtyvät päiväkodista toiseen tarpeen mukaan.

Vantaa aikoo ottaa käyttöön 150 euron rekrytointilisän varhaiskasvatuksen opettajille ja erityisopettajille.

Vantaalla on runsas 900 varhaiskasvatuksen opettajan vakanssia, joista liki kolmannes on vakituisesti täyttämättä. Tehtäviä hoitaa lastenhoitaja tai muu sijainen, jolla ei ole opettajan pätevyyttä.

Luottotyyppejä villasukissa

NUORISOTYÖNTEKIJÄ Markus Lummi työskentelee Keravalla Ahjon ja Päivölän kouluissa. Päivölä on niitä harvoja kouluja Suomessa, joihin nuorisotyö on integroitu täysipäiväisesti.

Keravalla nuorisotyö on tuotu kouluihin koronan koettelemien lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tueksi. Nuorisotyöntekijä Markus Lummille oppilaat voivat puhua koulussa vaikka lemmikeistä.

teksti Heta Pirttijärvi kuvat Esko Jämsä

MARKUS LUMMIN kaltainen ammattilainen on arvokas lisä koulun arkeen. Rehtori Toni Kortelainen toivoisi, että tukea tuotaisiin vieläkin enemmän lapsen luo.

Päivölnlaakson koulu Keravalla on moderni ja värikäs. Pääsisäänkäynti on lukittu ovikoodilla, mutta ovisummerilla saa yhteyden henkilökuntaan. Eteisessä pitkä rivi kenkiä tervehtii tulijaa - täällä kaikki kulkevat sukkasiltaan, koska koulun lattiaa peittää pehmeä kokolattiamatto. Eteinen aukeaa suoraan avaraan ruokalaan. Menossa on ruokatunti, ja toimittajan sekä kuvaajan saapuminen herättää lapsissa kiinnostusta ja supinaa.

Vuonna 2019 valmistuneessa koulussa opiskelee 230 oppilasta luokka-asteilla ensimmäisestä kuudenteen. Koulu on erityinen, sillä se on niitä harvoja Suomessa, joihin nuorisotyö on integroitu täysipäiväisesti. JHL:läinen nuoriso- ja vapaaajan ohjaaja **Markus Lummi** kävelee sopivasti luoksemme kädet rennosti taskuissa. Hän on valmistunut ammattiinsa vuonna 2008, ja työhistoriaa on usealta paikkakunnalta.

Nyt Lummi työskentelee Keravalla Päivölnlaakson ja Ahjon kouluissa osana koulunuorisotyöhanketta, jota Aluehallintavirasto rahoittaa. Hanke käynnistyi vastauksena koronaan, joka on koetellut nuoria ja heidän perheitään. Tarkoitus on ennalta ehkäistä ongelmia varhaisessa vaiheessa ja mallintaa muille Keravan oppilaitoksille, kuinka koulunuorisotyö käytännössä toimii.

”Ennaltaehkäisy liukunut korjaavaksi”

Markus Lummi suuntaa edellä opettajien huoneeseen. Koulun moderni mutta leikkisä ilme jatkuu sisällä. Luokissa on käytössä uusinta teknologiaa, muotoilu on selkeälinjaista, pinnat harmaita ja huonekaluissa on iloteltu väreillä. Käytävillä on myös lapsille sopivan kokoisia keinutuoleja, ja seinät ovat täynnä koululaisten piirroksia.

Lummi aloittaa työpäivänsä tavallisesti seitsemän aikoihin toimistolta. Hän työskentelee nuorisopalveluille, joten hänen esimiehensä sekä toimisto ovat Keravan kaupungintalolla.

- Aamulla käyn läpi kalenterini, suunnittelen löyhästi päivän kulkua ja juon kupin kahvia. Se on minulle sellainen oma hetki, Lummi kertoo

Loppupäivästä ei paljoa omia hetkiä löydykään. Noin kahdeksan aikoihin Lummi suuntaa koululle ja hakeutuu oppitunneille.

- Menen, minne nokka vie, harvoin on tarkkaa ohjelmaa. Käsityö-, puutyö- ja liikuntatunnit ovat kuitenkin sellaisia, joihin on helppo ujuttautua, koska tekeminen on vapaampaa.

Tunneilla Lummi on mukana aktiivisesti: hän juttelee oppilaille ja saattaa autella esimerkiksi puutöissä, jos vasara ei meinaa pysyä nuoren kädessä. Nuorisotyöntekijänä hänen ensisijainen tehtävänsä ei ole kuitenkaan opettaa, auttaa tehtävissä tai arvioida ketään. Vakavissa ongelmissa Lummi puolestaan pyrkii ohjaamaan oppilaan eteenpäin kuraattorille.

- Nuorisotyön kuuluisi olla ennaltaehkäisevää, vaikka tällä hetkellä se on liukunut korjaavaksi, hän kertoo.

Töitä lapsen tarpeet edellä

Lummi kuvailee asettavansa itsensä ikään kuin kolmion sisään, jonka muodostavat kuraattori, erityisopettaja ja koulunkäynninavustaja.

- Parhaiten rooliani kuvaa, että olen se aikataulun aikuinen. Juttelen lasten kanssa hyvin arkisista asioista, aina lemmikkimarsuista lähtien.

Lummi kuuntelee lapsia asioissa, joista he eivät välttämättä pääse puhumaan ajan kanssa muille aikuisille. Hän pyrkii rajaamaan työnsä erilliseksi muusta henkilökunnasta, mutta todellisuudessa rooleissa tapahtuu päällekkäisyyttä. Hän näkee myös tärkeäksi, että lapsi voi puhua kelle tahansa aikuiselle, jonka kanssa tulee juttuun.

- Lapsen huolen kannalta ei ole mitään merkitystä, mikä aikuisen titteli on, hän pohtii vakavana.

Vahvuuksien avulla lentoon

- Lapsen huolen kannalta ei ole mitään merkitystä, mikä aikuisen titteli on.

Luottamus ei rakennu hetkessä

Iltapäivällä kello kahden jälkeen Lummi jää Ahjon kouluun vetämään pienryhmää, jollainen on suunnitteilla myös Päivölälaaksoon. Pienryhmän tarkoituksena on vahvistaa lasta sosiaalisesti milloin minkäkin hauskan tekemisen parissa. Siellä lapset saavat myös välipalaa.

Päivän päätteeksi Lummi palaa vielä kaupungintalolle tekemään kirjauksia tai vaihtamaan ajatuksia kollegoiden kanssa. Käytävältä rupeaa kantautumaan oppilaiden riemukasta hälinää, kun välitunti alkaa ja me lähemme kiertelemään tyhjeneviä luokkia. Yhdessä huoneessa neljä tyttöä putsaa ankarasti mattoa. He selittävät, että matolle on roiskunut maalia äskeisen kuvataidetuokinnan jäljiltä. Lummi moikkaa tyttöjä, sillä he ovat ennestään tuttuja. Tiedustelen tytöiltä, juttelevatko he hänelle paljon. Vastaus on selkeä:

- No ei sillei, mut sillei joo.

Alkuun koulun muu henkilökunta ja oppilaat suhtautuivat nuorisotyöntekijään varauksella. Meni kevät ennen kuin häneen totuttiin.

- Tajusin kuitenkin pian aloittamiseni jälkeen muuttaa käytöstäni ja menin tunneille mukaan röyhkeämmin ja kyselemättä.

Mikä on muuttunut?

Ajat muuttuvat, ja työvälineet kehittyvät. Mitä kaikkea Päivölälaakson koulusta löytyy, mitä ei Markus Lummin omina alakouluajoina löytynyt koulusta?

Ovikoodit

Päivölälaaksossa useimmat ovet pidetään ulkoa päin lukittuina ja sisään pääsee ovikoodilla. Ennen päivävastoin mietittiin, miten oppilaat saataisiin pysymään sisällä.

IPadit

Tänä päivänä tablettitietokoneet ovat arkipäivää opetuksessa. Opettajat jakavat niiden kautta interaktiivisia opetusmateriaaleja, ja keskenään oppilaat voivat jakaa esimerkiksi ryhmätöitään.

Videotykit

Enää ei katsella kalvoja piirtoheittimeltä. Nykyään lapset pääsevät nauttimaan huomattavasti paremmasta kuvanlaadusta, kun materiaaleja ja videoita voidaan luokissa heijastaa seinälle videotykillä.

Maskit

Koronapandemia on mullistanut arkea monin ennennäkemättömin tavoin. Myös Päivölälaakson koulussa käytetään maskeja ehkäisemään taudin leviämistä.

Markus itse

Koulunuorisotyöntekijät ovat suhteellisen uusi ilmiö.

- Juttelen lasten kanssa hyvin arkisista asioista, aina lemmikkimarsuista lähtien.

Nykyään hän on enemmän kuin tervetullut seuraamaan opetusta. Opettajat saattavat jopa pyytää häntä mukaan auttamaan. Lapsetkin luottavat Markukseen.

Ruokala on tyhjentynyt ja palaamme napsimaan vielä viimeiset kuvat. Lummi kertoo tavoittavansa nykyisessä työssään nuoria paremmin kuin edellisissä työpaikoissaan.

- Pääsen kohtaamaan nuoria enemmän ja nimenomaan niitä nuoria, joita en muuten kohtaisi. Kuitenkin vain hyvin pieni siivu koulun oppilaista hakeutuisi nuorisopalveluiden piiriin vapaa-ajalla.

Tämä tekee työstä Lummin tähänastisen työuran ehdottoman suosikin.

Kotimatalla, kun uutuudenkiiltävä koulurakennus katoaa mutkan taakse, huomaan toivovani, että oma kouluni olisi muistuttanut enemmän värikästä Päivöläni-laaksoa. Että siellä olisi ollut joku Markus Lummin kaltainen aikuinen. □

OPINPOLKU kiinnostaa Markus Lummia itseäänkin. Hän opiskelee työn ohessa sosionomiksi Laurea-ammattikorkeakoulussa Vantaan Tikkurilassa.

AMMATTINA Nuoriso-ohjaaja

KOULUTUS
Kasvatus- ja ohjausalan
perustutkinto 180 op

TYÖLLISYYSILANNE
Kohtalainen

PALKKA
N. 2 258 e/kk ennen lisiä
(Lähde: Tilastokeskus 2020)

TYÖEHTOSOPIMUS
Kunnallinen virka- ja työehtosopimus KVTES, Yksityisen sosiaalipalvelualan tes

Nuoriso-ohjaajien tehtävä on tukea nuorten kasvua ja nuoria löytämään oma polku elämässä. He kohtaavat nuoria aamu- ja iltapäiväkerhoissa, nuorten vapaa-ajalla nuorisotiloissa ja muissa nuorisopalveluiden toiminnoissa, kaduilla päivystävänä jalkautujina ja nykyään myös kouluissa.

Koulunuorisotyö on nuorisotyön muoto, jossa nuoriso-ohjaaja on kiinteä osa koulun viikoittaista arkea. Hän on osa koulun henkilökuntaa. Nuorten on helpompi osallistua toimintaan, kun koulunuorisotyöntekijä on entuudestaan tuttu. Myös syrjäytymisvaarassa olevia nuoria on helpompi tavoittaa koulussa.

Nuoriso-ohjaajan työtehtäviin kouluissa kuuluu muun muassa yhteisöllisyyteen kasvattaminen, kiusaamisen ehkäiseminen ja kouluviihtyvyyden parantaminen sekä niihin liittyvät työmenetelmät.

Nuoriso-ohjaajia työskentelee niin kuntien, seurakuntien, järjestöjen kuin yritysten palkkalistoilla. Nuoriso-ohjaajan työhön kuuluu vuorovaikutus paitsi nuorten myös heidän huoltajiensa kanssa. Nuoriso-ohjaajat tekevät tiivistä yhteistyötä muun muassa järjestyksenvälvojen ja poliisin kanssa.

Ammatti- alojen KICK-OFF

JHL:n huippuwebinaari

28.3.2022 klo 17.30–19.00

Lähde mukaan ammattialatoimintaan ja tule vaikuttamaan ammattialasi näkyvyyteen ja kehittämiseen. Oman työsi kehittämismahdollisuuksista kertovat sinulle ammattiliitto JHL:n asiantuntijat sekä lukuisista tv-projekteista tuttu muusikko Petra Gargano. Petra kertoo musiikkipainotteisessa esityksessään miten tärkeää rohkeus, asenne ja tiimityö ovat! Tervetuloa kuuntelemaan, kaikki ovat lämpimästi tervetulleita!

Ilmoittautuminen 7.–25.3.2022

<https://www.lyyti.in/ammattialafoorumi>

Ilmoittautumislinkki tulee sähköpostiinne ennen tapahtumaa.

”Emme ole teflonia”

Koulunkäynninohjaajat toivovat, että heillä olisi aikaa oppilaiden kohtaamiseen ja huolien kuunteluun. Se voisi vähentää kiusaamista ja koulujen väkivalta- ja uhkatilanteita.

teksti Ulla Puustinen kuvat Vesa-Matti Väärä ja Ester Van Dam

HUOLI PAINAA. Sini Hekkala on työskennellyt liki 20 vuotta koulunkäynninohjaajana. Sinä aikana uhka- ja väkivalta-tilanteet ovat lisääntyneet tuntuvasti.

Tuttu tilanne luokasta: oppilas käy kierroksilla, tarttuu kirjaan ja uhkaa heittää sillä. Opettaja yrittää tyynnyttellä, mutta puhe ei auta. Riehuja on saatava rauhoittumaan, jotta tuntia voidaan jatkaa.

Opettaja pyytää koulunkäynninohjaajaa tarttumaan oppilasta kädestä ja viemään käytävälle. Ohjaaja empii, sillä tilanne voi riistäytyä käsistä, eikä hänellä ole oikeutta rajoittaa oppilasta fyysisesti.

Juuri tämän ristiriidan kanssa koulunkäynninohjaajat ja -avustajat joutuvat elämään. Perusopetuslain mukaan vain rehtori ja opettaja voivat pitää oppilasta fyysisesti aloillaan, kun aggressiivisen käytöksen estäminen ja järjestyksen ylläpito sitä vaativat. Tosielämässä myös ohjaajat joutuvat rajoittamaan oppilaita fyysisesti.

- Itse joudun näihin tilanteisiin muutaman kerran vuodessa. Ohjaajien luottamusmiehenä tiedän luokkia, joissa sitä tapahtuu viikoittain, toisinaan jopa päivittäin, kertoo vastaava koulunkäynninohjaaja **Sini Hekkala** Kaarinasta.

Hekkala on työskennellyt ohjaajana melkein 20 vuotta. Sinä aikana koulujen arki on muuttunut.

- Työuran alussa väkivalta- ja uhkatilanteet olivat todella harvinaisia, mutta kuuden viime vuoden aikana ne ovat lisääntyneet merkittävästi. Muutaman kerran on jouduttu kutsumaan jopa poliisi avuksi.

Uhkana tuomio ja potkut

Lain mukaan ohjaaja voi puuttua oppilaan fyysiseen koskemattomuuteen vain, jos kyse on hätävarjelu- ja pakko-tilanteesta. Uhka on tällöin välitön, ja oppilaan, ohjaajan, opettajan tai toisten oppilaiden hengen ja terveyden on oltava vaarassa.

Esimerkiksi kymmenvuotiaan erityiskoulun oppilaan ohjaajaan kohdistama raivonpuuska tai lyönnit eivät välttämättä täytä hätävarjelu- tai pakottavan tilanteen tunnusmerkkejä. Tästä on käräjäoikeuden päätös, jonka mukaan ohjaaja syyllistyi pahoinpitelyyn pitäessään kiinni oppilasta.

JHL:n lakimiehen **Tarja Terävän** mielestä oikeuden päätös osoittaa, että koulunkäynninohjaajilla on merkittävä riski tulla tuomituksi pahoinpitelystä, jos he rajoittavat oppilasta fyysisesti.

- Pahoinpitelytuomion ohella seurauksena voi olla työsopimuksen päättäminen ja vahingonkorvausvastuuseen joutuminen.

Laki ei tunnista ohjaajia

Nyt ohjaajien mitta alkaa olla täysi. Ammattiliittonsa JHL:n tuella he vaativat perusopetuslakiin muutosta, joka antaa myös ohjaajille oikeuden kiinnipitoon, jos muut keinot eivät auta.

Hekkalan mielestä moni ohjaaja kokee olevansa lain-suojaton, koska nykyisestä perusopetuslaista ei löydy mainintaa koko ammattiryhmästä.

KOKENUT KAKSIKKO. Anu Kujala (oik.) ja Niina-Maria Aikio työskentelevät koulunkäynninohjaajina Jäälän koulussa Oulussa. Huolisyöppö-Huppanasta heillä on hyviä kokemuksia.

– *Moni luulee, että väkivalta kuuluu työhön. Se on todella surullista.*

OHJAAJA AUTTAA. Oppilas voi kääntyä ohjaajan puoleen isoissa ja pienissä asioissa, vaikkapa matematiikan tehtävissä.

Myös opettajien ja ohjaajien kesken on epäselvyyttä, kenen ja miten uhka- ja vaaratilanteissa tulee toimia. Toisinaan kiinnipito saatetaan jopa ulkoistaa ohjaajille. Ohjaajia hiertää myös se, että kiinnipitotilanteiden jälkipuintiin ja läpikäyntiin ei ole varattu yhtään aikaa.

- Oletetaan, että olemme teflonia, johon mikään ei tartu, eikä mikään tunnu miltään.

Hekkanen mielestä kyse on työsuojelusta, josta huolehtiminen kuuluu työnantajalle.

- Luottamusmiehenä minulla on suuri huoli ohjaajien jaksamisesta. Työ kuormittaa niin henkisesti kuin fyysisesti enemmän kuin ammatin aikana valinneet saattoivat kuvitella.

Uhkatilanteita tuhka tiheään

Kunta 10-tutkimuksen mukaan jopa kolme neljästä koulunkäynninohjaajasta on kokenut väkivalta- ja uhkatilanteita 12:n viime kuukauden aikana. Useimmiten ohjaajaa kohti on heitetty jokin esine (65 %), lähes yhtä usein oppilas on lyönyt tai potkaissut ohjaajaa (58 %).

Oulussa liki 80 prosenttia ohjaajista on kokenut väkivalta- ja uhkatilanteita viimeisen vuoden aikana.

Anu Kujala työskentelee Jäälän koulun pienryhmässä Oulussa. Oppilaissa on haastavasti käytäytyviä, joita henkilökunta joutuu silloin tällöin rajoittamaan fyysisesti.

- Vaikka päälle tulee solvauksia ja nyrkkikin saatetaan heilahtaa, en ota oppilaan käytöstä henkilökohtaisesti. Näen, että oppilaalla on paha olla.

Kujala toimii oululaisohjaajien varaluottamusmiehenä ja kuulee toisinaan karuja kertomuksia väkivaltilanteista.

- Niitä sattuu melko usein. Koska tilanne ei muuksi muutu, monet ajattelevat väkivallan tai sillä uhkailun kuuluvan työhön. Se on todella surullista.

Aika ja aikuiset kortilla

Useimmiten lasten ja nuorten väkivaltainen käytös johtuu puutteellisista vuorovaikutus- ja tunteitaidoista. Toisinaan taustalla on oppilaiden neurologisia, psyykkisiä tai muita itsehillintään liittyviä ongelmia.

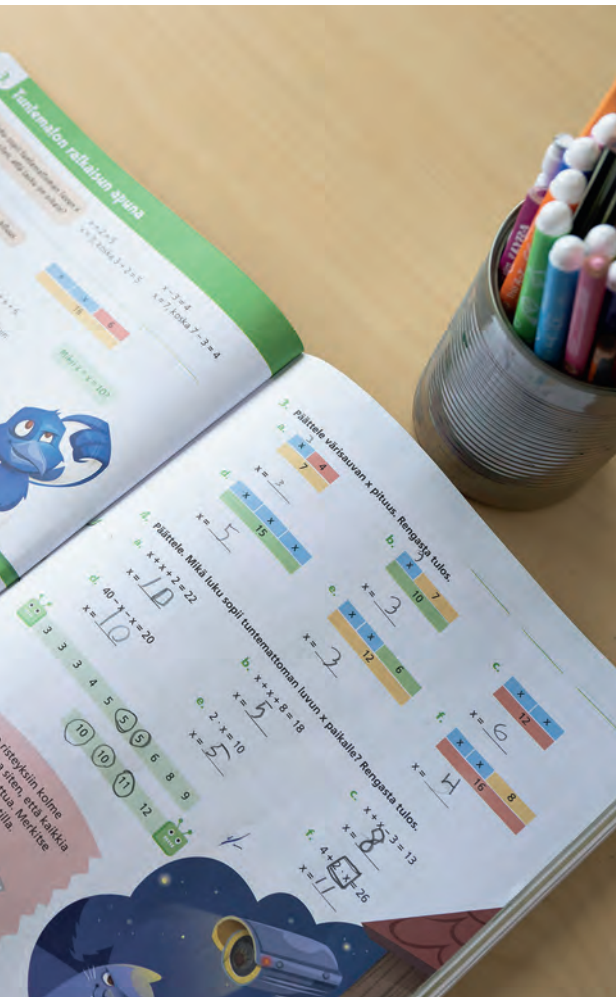
Anu Kujalan mielestä rajoittamistoimien tarve vähenisi, jos kouluissa olisi enemmän henkilökohtaisia, esimerkiksi juuri ohjaajia.

Sini Hekkala on samaa mieltä.

- Opettajien ja ohjaajien työ on aikataulutettu, se on minuuttipeliä. Jos meillä aikuisilla olisi enemmän aikaa kohdata lapsi ja nuori, suurin osa konflikteista voitaisiin välttää. Se lisäisi kaikkien turvallisuutta, hän sanoo.

Kun Hekkala huomaa, että oppilaan kierrokset alkavat nousta, hän pyytää tätä sivummalle rauhoittumaan.

Kasvun tukijat

Koulunkäynninohjaajat ja -avustajat työskentelevät opettajan työparina peruskoulun yleis- ja erityisopetuksessa sekä ammattikoulussa ja lukiossa. Heitä on noin 9 000. Jopa 40 prosenttia ohjaajista tekee vajaata työaikaa, keskimäärin 30-tuntista työviikkoa. Kokonaisansioon vaikuttaa myös se, että osa on lomautettuna koulujen loma-aikoina. Näin menettellään, jos työnantaja ei pysty järjestämään korvaavaa työtä.

1

3

Kuva Mostphotos.com

2

4

- Haluaisin sanoa nuorelle hyvillä mielin, että tuus nyt, niin jutellaan, mutta samaan aikaan tiedostan, että se aika on muusta pois.

Huppana pureksii huolet

Myös tunne- ja vuorovaikutustaitojen systemaattinen opettelu vähentää tutkimusten mukaan kiusaamista ja väkivaltatilanteita. Oulussa käynnistyi muutama vuosi sitten Turvallinen Oulu -hanke, jossa kehitetään näitä taitoja esikoulusta lähtien.

- Opettajatyöparini oli mukana hankkeessa, ja me ohjaajat olemme saaneet oppia häneltä, kertoo Anu Kujala.

Koulupäivän jälkeen Kujala on mukana iltapäivätoiminnassa, jossa ohjaajat pitävät ykkös- ja kakkosluokkalaisille tunne- ja vahvuustaitoja kehittäviä tuokioita.

- Sitä varten meillä on Huppana. Se on oikea huoli-syöppö, hän esittelee.

Huovasta valmistetulla Huppanalla on ammottava suu, johon lapset voivat laittaa lapuille kirjoittamiaan huolia ja mieltä painavia asioita.

- Huppana pureskelee huolia muutaman päivän, ja sen jälkeen sillä on ratkaisuehdotus lapsen huoleen.

Kujalan mielestä huolten sanoittaminen ja niistä yhdessä puhuminen kehittävät lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

- Se on hyvä tapa ennaltaehkäistä väkivalta- ja uhkatilanteita myös kouluissa. □

1 Valtaosa JHL:ssä

Valtaosa ammatissa toimivista koulunkäynninohjaajista ja -avustajista kuuluu JHL:ään.

2 Tutkinto oltava

Ohjaajat ovat suorittaneet yleensä koulunkäynninohjaajan ja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan ammattitutkinnon tai muun kasvat- ja nuorisalan tai sote-alan tutkinnon. Osalla on myös alan erikoisammattitutkinto.

3 Open työpari

Ohjaaja työskentelee opettajan työparina luokassa ja toisinaan myös sijaistaa opettajaa.

4 Monipuolinen työ

Ohjaajan työ on vaihtelevaa, vastuullista ja vuorovaikutteista. Päivään voi sisältyä kaikkea välituntivalvonnasta matematiikan tehtävissä avustamiseen ja nuoren kasvun ja toimintakyvyn tukemiseen.

1936 e/kk 93 %

PALKKA

Koulunkäynninohjaajien tehtäväkohtainen palkka on alle 2 000 euroa kuussa.

NAISVALTA

Valtaosa kasvat- ja ohjausalalla työskentelevistä JHL:läisistä on naisia.

MIKÄ
Edustajisto on liiton
ylin päättävä elin.

KOKO
120 jäsentä +
varajäsenet

TOIMIKAUSI
5 vuotta

TEHTÄVÄT
– liiton talous-
arviosta, toiminnasta
ja jäsenmaksun suu-
ruudesta päättäminen
– keskeisten työ-
ehtosopimusten
hyväksyminen tai
hylkääminen

Edustajisto nuortui ja naisistui

JHL-vaaleissa edustajistoon valituista liki 60 prosenttia on uusia kasvoja. Neljä vasta valittua kertoo, miten liitto uudistuu.

teksti Ulla Puustinen kuvat Esko Jämsä, Harri Mäenpää ja Kimmo Rauatmaa

JHL-vaaleissa valittiin 1. maaliskuuta ammatti-liitolle uusi edustajisto. Edustajisto on JHL:n ylin päättävä elin, jossa on 120 jäsentä. Uusi edustajisto aloittaa työnsä kesällä.

Vaaleissa edustajistoon pyrki 869 ehdokasta. Uusia heistä on peräti 70, eli liki 60 prosenttia. Naisvalta vahvistui, sillä valituksi tuli 80 naista. Se on 67 prosenttia edustajiston jäsenistä ja vastaa liiton sukupuolijakaumaa.

Keski-ikä laski vuodella ja se on nyt 52 vuotta.

Kaikki paikat menivät kahdelle vaaliliitolle. SDP ja sitoutumattomat sai 87 paikkaa, Vasemmistoliitto ja sitoutumattomat 33.

Sopimusaloittain kiintiöidyt paikat jakautuvat seuraavasti: kunta 80, yksityinen 35, valtio 4 ja seurakunta 1.

Ääntään vaaleissa käytti 30,9 prosenttia liiton jäsenistä. Äänestysvilkkkaus nousi viiden vuoden takaisesta 3,3 prosenttiyksikköä.

Huoltomies Helsingistä

Vastaava huoltomies **Abdulkadir Mohamud**, 41, ponnisti nykyisen edustajiston varasijalta varsinaiseksi jäseneksi.

Edustajistossa Mohamud haluaa vaikuttaa ainakin kahteen asiaan: hoitajien palkkukseen ja JHL:n jäsenkiinnittämiseen.

– Hoitajien palkkoja on poljettu pitkään ja järjestelmällisesti. On väärin, että valtavasti vastuullista työtä

tekevät sote-ammattilaiset ovat vuodesta toiseen palkkakuopassa.

Lisäksi JHL:n tulisi miettiä tehokkaita keinoja jäsenkiinnittämisen parantamiseksi.

Ensikertalainen Joensuusta

Pääluottamusmies **Kati Pussinen**, 44, valittiin edustajistoon Itä-Suomen vaalipiirin parhaalla tuloksella, 248 äänellä.

– Aika hyvin ensikertalaiselta, hän tuumaa.

Edustajistossa Pussinen haluaa vaikuttaa matala-palkkaisten alojen työehtoihin.

– Vajaa vuosi Joensuun pääluottamusmiehenä on avannut silmät. Tiedetäänkö, kuinka pienellä palkalla monia kuntien hyvinvointipaleluja tuotetaan?

Pussinen valittiin edustajistoon SDP:n ja sitoutumattomien listalta, mutta hän haluaa pitää hajuraon edunvalvonnan ja puoluepolitiikan välillä.

– Liitolla on oltava toimivat yhteistyökanavat kaikkiin puolueisiin, mutta muuten en haluaisi nähdä JHL:ssä eri leirejä puolueiden välillä.

Nuori vaikuttaja Kajaanista

Kajaanilainen vapaaehtoistyön koordinaattori

Miikka Kortelainen, 28, on uuden edustajiston nuorin jäsen. Hänet valittiin JHL Vasemmiston ja sitoutumattomien listalta.

JHL:n päättäjänä Kortelainen haluaa olla nostamassa julkisen työn arvostusta.

1 VARALTA VARSINAISEKSI. Helsingiläinen Abdulkadir Mohamud valittiin JHL:n uuteen edustajistoon. Päättyvällä kaudella hän on ollut varajäsen. Mohamud työskentelee vastaavana huoltomiehenä Pakilakodissa.

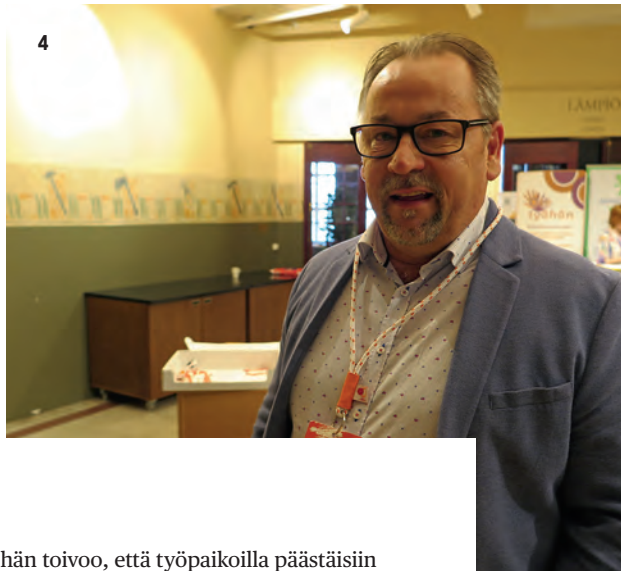
2 ENSIKERTALAINEN IDÄSTÄ. Joensuun pääluottamusmies Kati Pussinen pyrki ensimmäistä kertaa edustajistoon ja sai Itä-Suomen vaalipiirin muhkeimman äänipotin.

3 VAIKUTTAJA KAJAANISTA. Miikka Kortelainen on JHL:n uuden edustajiston nuorin jäsen. Ikää hänellä on 28 vuotta.

4 KONKARI SEINÄJOELTA. Toistamiseen edustajistoon valittiin pääluottamusmies Jari Kivimäki. Hän oli valtakunnallinen ääniharava yli 400 äänellä.

3

4

Lisäksi hän toivoo, että työpaikoilla päästäisiin hyvään dialogiin työntekijöiden ja työnantajan kesken.

- Silloin löytyy ratkaisuja, jotka parantavat työntekijän asemaa ja lisäävät työnteon mielekkyyttä ja samalla työn vaikuttavuutta ja tehokkuutta.

Kortelainen olisi valmis avaamaan keskustelun saatavuusharkinnan purkamisesta. Se koskee EU:n ja Eta-maiden ulkopuolelta tulevia työnhakijoita ja hidastaa rekrytointia.

- Suomella ei ole varaa muualta tulleiden syrjintään tai rasismiin. Ammattiliittona meidän on huolehdittava siitä, että työn tekemisen ehdot ovat kaikille samat.

Ääniharava Seinäjoelta

Seinäjokelainen pääluottamusmies **Jari Kivimäki**, 52, oli vaalien valtakunnallinen ääniharava. Hän tuplasi äänisaaliinsa viime vaalista ja sai kaikkiaan 406 ääntä.

- Nöyräksi vetää. Ehkä olen pääluottamusmiehen toimesta tehnyt jotain oikein.

Kampanjoinnissa Kivimäki keskittyi muutamaaan perusteemaan. Ne olivat julkisen työn arvostuksen nostaminen, työssä jaksaminen ja mahdollisuus oman työn kehittämiseen.

- Omalla työllä on tultava toimeen. Se on se kaikin tärkein tavoite, josta on pidettävä huoli. □

MITEN LIITTO SAA NUORET MUKAAN? Uuden edustajiston jäsenet kertovat: motiivilehti.fi

JHL kouluttaa

JHL-opiston kevään kurssit pyritään järjestämään lähiopetuksena. Lue lisää: jhl.fi/koulutus

Tietotyön, hallinnon ja kirjastoalan opintopäivät, 2 pv, 5.–6.5., JHL-opisto, Helsinki
Työn murros, kirjastojen tulevaisuus, hallinto-, talous- ja tukipalvelut hyvinvointialueilla sekä palautuminen tietotyössä ovat esillä opintopäivillä. Vierailu Oodi-kirjastossa, lopuksi stand up -esitys. Haku aika päättyy 28.3.

Työelämäohjaajan koulutus, 3 pv, 27.–29.4., Scandic Tampere Station, Tampere

Koulutus on tarkoitettu kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta kiinnostuneille. Koulutukseen toivotaan niin ulkomaalais- kuin suomalaistaustaisia JHL:n jäseniä. Kurssista on hyötyä monikulttuurisilla työpaikoilla sekä maahanmuuttajia perehdyttäessä. Haku aika päättyy 28.3.

Työsuojelun perusteet, yksityinen sektori, 3 pv, 11.–13.5., Scandic Tampere

Koskipuisto, Tampere
Kurssilla perehdytään työsuojelun henkilöstön tehtäviin sekä yhteistyöhön työterveys- huollon kanssa. Kurssi on suunnattu yksityisen sektorin ts-valtuutetuille ja työsuojelutoimikuntien jäsenille. Haku aika päättyy 4.4.

Grundkurs i arbetarskydd, 5 dagar, 30.5–3.6, Hotell Pommern, Mariehamn

Bli förtrogen med arbetarskyddets grunder och förordningar samt arbetarskyddspersonalens uppgifter och verksamhetsförutsättningar. Kursen är avsedd för arbetarskyddschefer, arbetarskyddsfullmäktige, vice arbetarskyddsfullmäktige, arbetarskyddsombud samt för medlemmar och suppleanter i arbetarskyddskommissionen eller motsvarande samarbetsorgan på arbetsplatsen. Sök senast 25.4.

Silmät ja suu hymyssä

Sunitha Akurathi helpottaa Intia-ikävänsä Bollywood-tanssilla. Alkeet hän oppi jo alakoulussa Intiassa.

teksti Ulla Puustinen kuva Susanna Lyly

Bollywood-tanssi on kuulunut lempäläläisen koulunkäynninohjaaja **Sunitha Akurathin** elämään pikkutyöstä lähtien. Suomessa hän on harrastanut tanssia neljä vuotta ja esiintynytkin yleisölle.

Olet syntyisin Intiasta. Kuuluuko Bollywood-tanssi jokaisen intialaisen yleissivistykseen, kuten valssi tai tango Suomessa?

- Lähes tulkoon. Itse opin tanssin alkeet jo koulun alaluokilla ja jatkoin lukiossa.

Mistä tanssin nimi Bollywood tulee?

- Se on yhdistelmä Bombayta ja Hollywoodia ja tullut tunnetuksi intialaisista Bollywood-elokuvista, joissa tanssi ja musiikki ovat tärkeässä osassa.

Milloin Bollywood-tanssi syntyi?

- Bollywoodin juuret ovat ikivanhassa intialaisessa temppele-tanssissa. Moderni Bollywood on saanut vaikutteita hip-hopista ja muista länsimaisista tansseista, perinteinen taas ammentaa klassisesta intialaisesta tanssista. Intian eri osavaltioissa Bollywoodia tanssitaan hiukan eri tavoin.

Kuvaile tanssia muutamalla sanalla!

- Se on iloista, energistä, rytmikästä ja hiukan keimailevaa. Myös hymy on tärkeä osa tanssia.

Mikä siinä on tärkeää?

- Käsien liikkeet ja rytmitaju. Kun tanssitaan ryhmässä, on liikkeiden oltava kaikilla samat ja ne on tehtävä samanaikaisesti.

Mitä instrumentteja Bollywoodissa käytetään?

- Rytmii- ja kosketinsoittimet ovat tärkeitä, kuten dholak, veena, sitar ja tabla. Toisinaan käytetään myös huilua.

Entä kieli?

- Laulut ovat hindiksi, joskus myös telugaksi tai tamiliksi.

Mistä laulut kertovat?

- Ne kertovat enimmäkseen rakkaudesta ja ihmissuhteista tai vuotuisista juhlista kuten diwalista ja kevään hindujuhlasta holista. Toisinaan lauletaan myös surusta.

Miten helppoa Suomessa on opetella Bollywoodia?

- Ainakin isoimmissa kaupungeissa Bollywood sisältyy monien tanssikoulujen ja -studioiden tarjontaan.

Missä itse harrastat tanssia?

- Olen käynyt neljä vuotta tanssivien äitien ryhmässä tampere-laisessa *Fusia Performig Arts* -tanssikoulussa. Lisäksi olin aiemmin **Daniel Paulin** opetuksessa.

Daniel Paul ja Danny's Bollywood Dance Crew ovat tehneet tanssia tunnetuksi Suomessa. Millainen opettaja Daniel on?

- Innostava ja taitava ja hän huomioi jokaisen oppilaan. Loistava pedagogi, hauska ja sympaattinen ihminen!

Bollywood-tanssijoiden asut häikäisevät. Kerro niistä.

- Naisten asut ovat koristeellisia, ja materiaali on usein kirkkaanväristä silkkiä. Asuun voi kuulua pitkä mekko (sari) tai lyhyempi tunika. Sen alla voi olla väljät haaremihousingut, jotka kapenevat nilkoista. Myös kampausta ja meikkiä kuuluvat asiaan. Miesten asu on kaunis mutta ei yhtä koristeellinen.

Mistä hankit esiintymisasusi?

- Fusian tanssivien äitien ryhmä on hankkinut yhdessä kankaat, ja olemme ommelleet asut itse. Myös kirpputorilta voi tehdä löytöjä.

Keille tanssi sopii ja keille ei?

- Kaikille, joita tanssi kiinnostaa. Aloittaa voi kuka vaan, ikärajoja ei ole. Bollywood on fyysisesti aika vaativaa, ja se kohottaa kuntoa.

Miten työkaverisisi ja oppilaat suhtautuvat harrastukseesi?

- Hyvin. Olen esittänyt Bollywood-tanssia koulun liikunnan ja maantiedon tunneilla, ja oppilaatkin ovat kokeilleet.

Aiotko jatkaa Bollywood-tanssin parissa?

- Kyllä. Nyt minua kiinnostaa bharatanatyam, joka on Tamil Nadun osavaltiossa kehittynyt temppele-tanssi. Lisäksi aloitin tänä vuonna ilmajoogan yhdessä työkaverini kanssa. □

SUNITHA AKURATHI
syntynyt 1978

KOTIPAikka
Lempäälä

AMMATTI
koulunkäynnin-
ohjaaja

TYÖNANTAJA
Tampereen
kaupunki

PERHE
puoliso ja 12- ja
14-vuotiaat pojat

HARRASTUKSET
maahanmuuttaja-
verkosto Jalla
ja ay-toiminta.

**KATSO
SUNITHA
AKURATHIN
SULAVAA
BOLLYWOOD-
TANSSIA VIDEOLTA.**

motiivilehti.fi

Motiivini

MITÄ KAIPAAT SYNNYINMAASTASI INTIASTA?

Sukua ja perhettä, intialaisia perinnejuhlia, kulttuuria, intialaisia ruokia ja värikkäitä vaatteita.

MITEN INTIA JA SEN KULTTUURI NÄKYVÄT ARJESSASI?

Kotikielemme on telugu, ja syömme intialaisittain. Lisäksi taustamme näkyy uskonnossa ja siinä, että meillä on Intiasta kotoisin olevia ystäviä Tampereella.

MILLAISEN LISÄN BOLLYWOOD ON TUONUT ELÄMÄÄSI?

Se on tuonut iloa ja uusia kavereita, parantanut fyysistä kuntoa ja piristänyt kouluarkea, kun olen voinut opettaa tanssia oppilaille ja työkavereille. Bollywood helpottaa myös Intia-ikävä!

Vahvana vastoinikäymisiin

Työelämässä sattuu ja tapahtuu, eikä kaikkeen voi varautua. Kykyä selviytyä vaikeuksista koetellaan kriiseissä mutta vahvistetaan arjessa. Kuppi kahvia ja pulla on hyvä alku.

teksti Virve Järvinen kuvat Anita Polkutie

Auto on rikki, ja työkaveri sairaana. Myöhästyt töistä ja paikkaat poissaolijaa. Kiristät tahtia ja jätät tauot pitämättä. Ehkä teet tavallista pidemmän päivän ja joudut perumaan vapaalle sovittuja menoja.

Ajatteletko, että päivä on pilalla? Vai kaivatko esiin bussi-aikataulun, alat viestitellä työkavereille ja suunnitella päiväohjelmaa uusiksi? Et jää harmittelemaan vastoinikäymisiä, vaan sopeudut tilanteeseen ja alat suunnata toimintaasi uudelleen. Jälkimmäisessä tapauksessa sinussa on resilienssiä.

- Resilienssi on joustavuutta, kykyä kohdata vaikeuksia ja selvittää niistä tai niiden kanssa, sosiaalipsykologi, psykoterapeutti **Krisse Lipponen** määrittelee.

Resilienssi on henkistä kapasiteettia: kykyä selvittää paineen alla ja säilyttää toimintakyky muuttuvissa tilanteissa. Se on muutosjoustavuutta ja selviytymiskykyisyyttä, ja siitä on hyötyä muulloinkin kuin kriiseissä.

- Resilienssistä on apua kaikissa muutostilanteissa. Se helpottaa uusien asioiden omaksumista.

Uusi työympäristö tai tietokoneen käyttöjärjestelmä tulee nopeammin tutuksi, kun kokee muutoksen ongelman sijaan mahdollisuutena oppia.

- Resilienssiin liittyvä kimmoisuus mielletään usein vain kyykyksi palata ennalleen, mutta muutos voi poikia uutta ja lopputulos olla lähtötilannetta parempi.

Kyky pyytää apua on resilienssiä

Hankalassa paikassa toinen lamaantuu. Toinen jatkaa eteenpäin. Kahden ihmisen erilainen tapa toimia ei selity perimällä, yksittäisillä, ominaisuuksilla tai osaamisella, sillä kummassakin on resilienssiä.

Toinen ponnahtaa vaikeuksien keskeltä toista nopeammin ylös, sillä hän tunnistaa omat vahvuutensa ja taitonsa ja osaa valjastaa ne käyttöön. Eteenpäin menijä myös ymmärtää, ettei tilanteesta tarvitse selvittää yksin.

- Resilienssi auttaa hahmottamaan omaa jaksamista ja vähentämään liiallista kuormittumista. Kyky pyytää ja vastaanottaa apua on resilienssiä.

Kyky selvittää muutoksista kasvaa vaikeiden kokemusten kautta. Kokemukset auttavat meitä tunnistamaan omia vahvuuksemme ja heikkouksemme. Niistä opimme, mitkä taidoistamme toimivat missäkin tilanteessa ja mistä kannattaa luopua.

- Luopuminen ei ole luovuttamista vaan harkittu päätös: tätä polkua ei kannata kulkea, vaan tulee etsiä uusi reitti. Jääräpäinen sisu ei tue selviytymistä.

Resilienssi ei poista vastoinikäymisiä. Autot hajoavat, tekniikka temppuilee ja työpaikalla sairastumisia tulee jatkossakin.

- Myönteinen asenne tukee omaa selviytymistä. Myönteiset ajatukset ja tunteet luovat toiveikkuutta, joka auttaa palautumaan vastoinikäymisistä.

Myönteisyys ei tarkoita yltiöpositiivisuutta ja ongelmien lakaisemista maton alle. Osa resilienssiä on ymmärrys siitä, että hyvään elämään kuuluu karikoita ja vaikeassa tilanteessa kuuluu tunteita vaikeita tunteita.

- Vaikeat tunteet eivät kestä ikuisesti, Lipponen muistuttaa. Selviytyminen vaikeasta tilanteesta lisää selviytymisuskoa ja valmistaa tuleviin koitoksiin. Se mikä ei tapa, vahvistaa.

- Ikä lisää usein resilienssiä. Mitä enemmän ikää, sitä enemmän ihmisellä on elämässään koettelemuksia.

Ihmissuhteissa on tietoa ja taitoa

Resilienssi rakentuu vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. Ympäristö voi tukea ja haastaa omaa kantokykyä. Työyhteisö, joka jättää työntekijän yksin vaikeuksien keskelle, heikentää resilienssiä.

Resilienssiä koetellaan kriiseissä, mutta sitä vahvistetaan arjessa, Lipponen painottaa.

- Resilienssiä tukee kaikki, mikä edistää työpaikan hyviä ihmissuhteita. Kasvokkaisille kohtaamisille ja kahville ja pullalle pitäisi löytyä säännöllisesti aikaa.

Yhteinen aika lisää luottamusta ihmisten välillä. Tutun seurassa on turvallista olla. Turvallisessa seurassa asioista voi puhua avoimesti. Omia virheitä ei tarvitse peitellä ja vahvuuksista saa olla ylpeä. Onnistumiset ja epäonnistumiset jaetaan.

- Ihmissuhteissa on tietoa, taitoa ja osaamista. Omien ja työkaverin vahvuuksien luetteleminen ei pelkäästään riitä, ellemmme osaa vaikeassa paikassa lyödä osaamistamme yhteen.

Kyky ymmärtää syy- ja seuraussuhteita vahvistaa selviytymiskykyä. Mitä missäkin tilanteessa tapahtui? Kuka teki, mitä ja millä seurauksilla? Mitä teimme yhdessä?

- Vahvistava palaute lisää resilienssiä. Se tarkoittaa sitä, että huomaamme ja sanoitamme toistemme yrittämiset, edistymiset ja onnistumiset. □

TYÖPAIKAN PALOHARJOITUS
vahvistaa kykyä selvittää tulipalosta.
Vaikka harjoiteltavasta tilanteesta
ei välttämättä koskaan tule totta,
harjoituksesta on hyötyä.

HAASTA TAPOJA JA AJATTELUA

RIKO AAMURUTIINEJA

Tee aamupalasta eväät ja syö ne puiston penkillä. Kävele töihin uutta reittiä.

LEIKI AJATUKSILLA

Miten monta eri käyttötappaa keksit tiilelle? Mitä kaikkea hiustenkuivaajalla voi tehdä?

VAIHDA KÄTTÄ

Lusikoi puuro, imuroi ja harjaa hiukset vaihteeksi eri kädellä kuin yleensä.

JUTUTA IKÄIHMIÄ

Tutustu vieraisiin kulttuureihin, jututa ikäihmisiä. Miten ihmiset ovat pärjänneet erilaisissa oloissa, vaikka ilman sähköä?

ALOITA ALUSTA

Testaa ihan uutta harrastusta. Kokeile, kysele - nauti noviisin näkökulmasta.

Lähde: Krisse Lipponen, Resilienssi arjessa. Duodecim (2020)

Jääräpäinen
sisu ei tue
selviytymistä.

Iskunkestävä työyhteisö

RESILIENSSI ON DYNAAMINEN, vaihteleva ominaisuus. Muutokset vaativat voimavaroja, ja jatkuvina ne heikentävät henkistä kanttia ja omaa iskunkestävyyttä. Kun omat voimavarat ovat vähissä, vaikeasta tilanteesta tulee entistä vaikeampi ja ympäristön tuki korostuu.

– Työyhteisön resilienssi voi kannatella työntekijää, **Miira Heiniö** sanoo. Heiniö toimii organisaatioresilienssin erityisasiantuntijana Työterveyslaitoksella (TTL).

Kannatteleva työyhteisö säilyttää hankalassa tilanteessa toiveikkuutensa ja jollain tasolla toimintakykynsä, toipuu tilanteesta suhteellisen nopeasti ja sopeutuu uuteen.

– Resilientissä työyhteisössä on aina vähän puskuria, eikä mikään tieto ja taito ole vain yhden ihmisen takana. Apua voidaan hakea myös oman yhteisön ulkopuolelta.

Työyhteisö on varautunut poikkeustilanteisiin ja harjoitellut niitä. Esimerkiksi työpaikan pelastussuunnitelma ja palo-harjoitus vahvistavat kykyä selvitä tulipalosta. Vaikka palo-harjoituksessa harjoiteltavasta tilanteesta ei välttämättä koskaan tule totta, harjoituksesta on hyötyä.

– Kriisitilanteiden harjoittelu kasvattaa stressinsietolihasia ja kykyä toimia yhdessä paineen alla.

Kerran kokeiltu on hyvin suunniteltu. Parhaimmat ratkaisut tilanteisiin löytyvät luovuuden, leikillisyyden ja kokeilujen kautta. Kokeilukulttuuri sallii epäonnistumiset ja onnistumiset. Ne antavat tietoa, mikä omassa työyhteisössä toimii ja mikä ei.

– Käyttökelpoisimmat ideat syntyvät yleensä työn ääressä, ja ne pitäisi myös jakaa siellä. Esimerkiksi laitoshuoltajien siivouskärryihin työvuoron aikana tallentamat idealaput toimivat, Heiniö kertoo erään työpaikan arjesta.

LUE LISÄÄ ttl.fi/teemat/tyohyvinvointi-ja-tyokyky/resilientti-organisaatio

PARHAAT IDEAT TULEVAT yleensä työn ääressä, ja ne tulisi myös jakaa siellä. Kannatteleva työyhteisö säilyttää vaikeuksissa toiveikkuutensa, eikä mikään tieto ja taito ole vain yhden ihmisen hallussa.

HANKALISSA TILANTEISSA työtoverin apu on arvokasta. Parhaat ratkaisut pulmiin löytyvät luovuuden, leikillisyyden ja kokeilujen avulla. Kokeilukulttuuri sallii sekä onnistumiset että epäonnistumiset.

Kyllä vai ei avoimuudelle?

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TYÖRYHMÄ esittää palkka-avoimuuden lisäämistä työpaikoilla. Esityksen mukaan työntekijällä on oikeus saada työkaverinsa palkkatiedot, jos hän epäilee sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Myös luottamusmiesten tiedonsaantioikeutta aiotaan parantaa.

Onko esitys askel oikeaan suuntaan? Miten avoimesti työpaikoilla keskustellaan palkoista? Vertaillaanko vai vaietaanko?

TULEEKO MIELEESI KYSYMYS,

jonka haluat esittää JHL:n jäsenille?

Lähetä se osoitteeseen motiivi-palaute@jhl.fi

Marjo Lindqvist
pääluottamusmies/Pirkan-
maan sairaanhoitopiiri
TAMPERE

Kuntasektorilla toisten palkat tiedetään aika hyvin, koska ne perustuvat tehtävien vaativuuden arviointiin (TVA). Jokaiselle tehtävälle löytyy työehtosopimuksesta palkkaluokka, ja sen mukaan henkilölle maksetaan tehtäväkohtaista palkkaa.

Myös lisätyöt on hinnoiteltu, ja ihmiset tietävät mitä ylimääräisestä työstä maksetaan. Sen sijaan henkilökohtaiset palkanosat ovat salaisia.

Pääluottamusmiehenä saan kaksi kertaa vuodessa tietooni omien jäsenten palkat.

Sairaala on aika vanhakantainen työyhteisö. Jos kaikkien palkat voisi lukea ilmoitustaululta, se voisi aiheuttaa konfliktin. Tai ainakin aluksi runsaasti yhteydenottoja luottamusmieheen.

Jaana Koli
esimies, pääluottamusmies
SALO

Seurakunnissa on hyvin tiedossa, mitä milläkin työalalla ja tehtävässä maksetaan.

Palveluesimiehenä ja pääluottamusmiehenä tiedän emäntäsiistijöiden ja edustamieni kausityöntekijöiden palkat. Palkkausjärjestelmä on mielestäni selkeä. Jos on epäkohtia, on helppo saada selvyyttä asiaan.

Henkilökohtaiset suorituspalkat ovatkin sitten toinen juttu. Suorituslisä perustuu esimiehen tekemään arvioon. Meidän seurakunnassa vain tietty määrä työntekijöistä voi vuosittain saada sen, suunnilleen 30 työntekijää 130:stä.

Suorituslisistä ei työpaikoilla puhuta ääneen. Tuskin kukaan kertoisi muille vaikka saisi, koska se saattaisi herättää kateutta.

Jonas Fyrqvist
pääluottamusmies
VANTAA

Käsitykseni mukaan joissain mievaltaisissa työpisteissä palkoista puhutaan aika rempseästi, kun taas toimisto- ja hallintoalan työpaikoilla tuskin ollenkaan.

Itse kannatan avointa keskustelua. Kunta-alalla on varsin edistyskellinen palkkausjärjestelmä ja TVA:n perusteella samasta tehtävästä maksetaan sama palkka tekijästä riippumatta. Vain henkilökohtainen palkanosuus jää piiloon. Senkin avaamisen suhteen kunta-ala voisi olla suunnannäyttäjä.

Palkka-avoimuus synnyttäisi alkuun keskustelua, ehkä jopa kateuttakin, mutta se on tottumis-kysymys. Luottamusmiehenä saan tietoa edustamieni palkoista, mutta laajempi avoimuus helpottaisi myös luottamustoimen hoitoa.

Travoltas guide

Pepita Ehrnrooth-Jokinen öppnade en av Finlands första museibutiker. Hon vet vad kunderna vill ha.

text Marina Wiik foto Esko Jämsä

Pennor och tygdockor på ett bord, exklusiva yllepläddar på ett annat. I Nationalmuseets butik samsas bruksföremål med närproducerade delikatesser som alkoholfritt bubbel, honung och sockertoppar.

Shopen har stort sortiment och bjuder på ett urval från Olofsborg, Fölisön och övriga museer i Museiverkets regi. Servicekoordinatör **Pepita Ehrnrooth-Jokinen** känner till varorna bättre än någon annan, det är nämligen hon som valt ut dem.

- Dagens kunder är väldigt medvetna. Kylskåpsmagneter och vykort säljer fortfarande bra, men renodlade souvenirer går inte åt. Däremot är ätbara produkter en stigande trend.

Samtalet avbryts när en siren börjar eka mellan shopens höga stenvalv. Både besökarna och personalen skyndar ut. En kollega räcker Ehrnrooth-Jokinen en jacka.

Hon fryser lätt, men håller i övrigt huvudet kallt. Under 50 år som museianställd har hon varit med om ett och annat. Ett falskt brandalarm är ingen stor sak.

Vänlig och stillsam superstjärna

Karriären började 1971 då hon blev trädgårdshjälp på Hvitträsk. Museet var tidigare arkitektateljé och hem för **Eliei Saarinen**, **Herman Gesellius** och **Armas Lindgren** med familjer.

Ehrnrooth-Jokinen växte upp ett stenkast från Hvitträsk och blev tidigt bekant med både huset och konstnärskollektivet kring det. Hennes mamma **Anita Ehrnrooth** jobbade som museets föreståndare och farfadern **Gustafs** föräldrar var goda vänner till familjen Saarinen.

- Farfar bodde med oss och jag tyckte mycket om honom. Han var trevligt sällskap och kunde berätta om historia och konst så att också barn förstod.

Under skollov och helger sålde Ehrnrooth-Jokinen biljetter och ryckte in där det behövdes. Sin första guidning höll hon som 19-åring när en känd företagschef dök upp med en grupp svenska näringslivspampar.

- Mamma var ledig den dagen, så jag fick rycka ut och hålla en improviserad privatguidning. Det gick riktigt bra!

Genom åren har Ehrnrooth-Jokinen guidat såväl kungligheter, kändisar som vanliga dödliga. I barndomen var hon blyg, men som vuxen har hon aldrig spant sig inför publik. Hon vet att hon kan sin sak.

- För mig är alla gäster likvärdiga. Vissa niger man åt, andra niger man inte åt. Det är den enda skillnaden.

– *Kunderna vill inte ha renodlade souvenirer eller tingeltangel.*

MUSEIBUTIKERNA ska erbjuda något för alla. Pepita Ehrnrooth-Jokinen tar in nya produkter till våren och i samband med att utställningar öppnas.

KULHÅLEN i Nationalmuseets sidodörr är från 1918, men museet vill också verka i nuet.

– Man kan distansjobba här eller hyra mötesrum, tipsar servicekoordinatören Pepita Ehrnrooth-Jokinen.

I början av 90-talet träffade hon sin blivande man då han började jobba i restaurangen på Hvitträsk. Ett par årtionden tidigare inväntade hon solnedgången på museets veranda med ingen mindre än **John Travolta**.

– Det är en av de få gångerna jag blivit lite darrig i knäna på jobbet. Jag guidade honom i en timme och han gav ett vänligt och stillsamt intryck.

Extraknäcken blev vikariat som blev fast anställning. Hon hittade aldrig något fullgott alternativ till att arbeta på museum.

– Som estet njuter jag av att jobba i vacker miljö. Hvitträsk är ett helhetskonstverk där varje dörrknopp, matta och möbel är specialdesignad.

Produkter som håller måttet

Ehrnrooth-Jokinen efterträdde sin mamma som museiföreståndare 1997. Hon skötte uppdraget fram till 2014, när Museiverket vid en organisationsreform gjorde sig av med alla föreståndare.

Ehrnrooth-Jokinen utsågs till servicekoordinator vid Nationalmuseet och blev snabbt varm i kläderna. Businessstänkandet var bekant för henne sedan början av karriären. Redan på 70-talet startade hon en av Finlands första museibutiker tillsammans med sin mamma. Utbudet hade ofta anknytning till aktuella utställningar på Hvitträsk och bestod av inhemska handarbeten, grafik, smycken och keramik.

– De första åren tog vi in allt utan desto större sållning. Nuförtiden vet jag ganska bra vad människor vill ha och ibland överraskar jag dem lite, säger Ehrnrooth-Jokinen.

Ungefär 85 procent av urvalet i Museiverkets museibutiker är unikt. Ibland växlar endast logotypen, andra gånger säljs en produkt enbart i en viss shop. Ehrnrooth-Jokinen tar in nya produkter till våren och när nya utställningar öppnas. Många besökare vill ha ett minne från sin upplevelse.

Ehrnrooth-Jokinen får konstant produktprov och förslag på försäljningsartiklar per e-post, men litar på sitt eget omdöme och gör ett grundligt förarbete innan hon beslutar vad som kvalar in. Det ska finnas något för alla och produkterna får inte vara förbehållna till exempel en viss folkgrupp.

För de flesta besökare är smärtgränsen för inköp 20 euro.

– Skolbarn har ofta högst fem euro med sig. Vi tar också fram mer exklusiva kollektioner i samarbete med konstnärer. De kan kosta flera hundra euro.

Rolig T-tröja storsäljare

Samtliga museibutiker med Nationalmuseet som flaggskepp går enligt Ehrnrooth-Jokinen på vinst. Storsäljaren är en T-tröja med texten Museokamaa (ung. Museistoff). Den köps ofta i present till dem som går i pension eller fyller jämnt.

Som exempel på produkter som inte riktigt levde upp till förväntningarna nämner hon ett set med handgjorda brevpapper och kuvert.

– De sålde bra ett år och när vi fick erbjudande om att köpa resten av lagret billigt slog vi till. En stor del hamnade på vårt sista chansens-bord.

Ehrnrooth-Jokinen njuter av att jobba i en mångkulturell och -professionell arbetsgemenskap med högt i tak. Hon har redan skjutit upp pensionen en gång, men i september nästa år är det dags. Som pensionär ska hon bland annat ägna sig åt sitt intresse för gamla amerikanska bilar. Hon planerar också att skriva en bok - naturligtvis om Hvitträsk. □

Lupa levätä

Elämä on tarina, jota ei Pippa Laukan mielestä voi kirjoittaa etukäteen. Sen on annettava haarautua sivupoluille, muuten siitä häviää joustovara.

teksti Irina Björkman kuvat Vesa Tyni

Tervetuloitovotus on terävä, suorastaan pureva. Australiankelpienpentu Junnu ei jahkaile, vaan menee pienillä naskalihampaillaan suoraan asiaan ja nappaa jalkaterästä kiinni.

- Jaaha, nyt on jollain jäähyin paikka, **Pippa Laukka** toteaa ja kaappaa perheen tuoreimman tulokkaan yläkertaan rauhoittumaan.

Arkinen tiistai on Laukan perheen omakotitalossa järjestetty niin, että Pippa Laukan puoliso työskentelee koiranpennun kanssa yläkerrassa, samoin yläkouluikäinen kuopus. Omat työkalunsa, läppärin ja puhelimen, Laukka on kasannut alakertaan ruokapöydän ääreen. Hän on tottunut tekemään töitä melkein missä ja milloin tahansa: jääkiekkokaukalon laidalla, tv-kameroiden edessä, sairaalan osastolla tai vastaanottoilla ja usein vielä monessa paikassa saman vuorokauden sisällä. Pari viime vuotta helsinkiläinen Laukka on Vihti-Karkkila-alueen terveysjohtajana totutellut virkatyöaikaan, ensimmäistä kertaa elämässään.

- Elämäni voisi luonnehtia nykyään jopa seesteiseksi verrattuna aiempaan. Tämän vuoden puolella olen saanut pidettyä jopa useita vapaita viikonloppuja. Se on yllättävän nastaa.

Salainen supervoima

Laukka ponnahti aikoinaan suuren yleisön tietoisuuteen roolistaan *Olet mitä syöt* -tv-ohjelman asiantuntijana. Varsinaisen työuransa hän on kuitenkin tehnyt liikuntalääketieteen erikoislääkärinä. Nyt Laukka terveysjohtajana luovii tiiviitä päiviä sote-uudistuksen parissa. Sen lisäksi hän pitää vastaanottoa noin illan viikossa, on kysytty luennoitsija, naisten jalkapallomaajoukkueen lääkäri sekä ahkera kuntoilija.

Tämä on siis seesteistä elämää?

- No ei aina mutta minulla on salainen supervoima.

Laukka kertoo olevansa tosi hyvä löytämään päivään taukoja. Niiden ei tarvitse olla mitään lootusasennossa istumisia vaan hetkiä, jolloin hän tekee jotain ihan muuta kuin töitä.

- Eikä se vaadi kurinalaisuutta, kun ajattelen olevani koululainen, joka odottaa pääsevänsä tauolle kuin välitunnille leikkimään. Se palauttaa kummassi.

Liikkumaton elämämme

Kaikki eivät nimittäin palaudu. ”Miten voin olla näin väsynyt?” on kysymys, johon Laukka törmää jatkuvasti niin vastaanottoillaan kuin kulkiessaan puhumassa hyvinvoinnista. Siksi teema on vahvasti mukana myös JHL:n jäsenille tarjotussa treeniohjelman webinaarissa, jossa Laukka on yksi luennoitsijoista ja vastaamassa ohjelman ravitsemusvalmennuksesta.

Eikä kysyjien väsymyksen tunne kieli vain hetken univajeesta. ”Auta mua, olet viimeinen toivoni”, huokaa moni alkajaisiksi. Sitä ennen he ovat yleensä jo käyneet verikokeissa ja perusterveystarkastuksissa, eikä mitään näkyvää syytä - tai ainakaan hoitokeinoa - elämänlaatua jyrsvivään väsymykseen ole välttämättä löydetty.

- Ja aina on yhtä hämmästyttävää, miten näkyviä ne syyt lopulta ovat.

Huono elämänhallinta, liiallinen työ määrä, huono fyysinen kunto ja yhä useammin myös ylipaino. Siinä yleisimpiä hetken keskustelutuokion jälkeen esiin tulevia syitä.

Vaikka Laukka on urheilulääkäri, tv-julkisuuden myötä hänen vastaanotollaan käy yhä enemmän ihan tavallisia ihmisiä. Ja yhä useammin palataan perusasioiden äärelle: nukutko riittävästi, syötkö välipaloja, muistatko liikkuu, Laukka kyselee ja saa niihin lähes poikkeuksetta kieltäviä vastauksia.

- En todellakaan pidä itseäni minään ihmeidentekijänä, mutta silti monille keskustelu voi olla ensimmäinen kerta, kun he käyvät vakavasti läpi omia valintojaan ja elämäntapojaan.

Miten oikein voin ja miksi? Näitä kysymyksiä Laukan mielestä jokaisen pitäisi itseltään kysyä aika ajoin. Me nykyihmiset kun olemme hänestä ällistytävän vieraantuneita kehostamme, jopa elämästämme. Laukasta tuntuu usein ihmisten ongelmia pohtiessa, että moni haluaisi jonkun muun, mieluiten asiantuntijan, tekevän päätökset ja antavan valmiit vastaukset siihen, miten hyvinvoiva elämä taas löydetäisiin. Syitä oman hyvinvoinnin ulkoistamiseen Laukka löytää ympäröivästä yhteiskunnassa.

- Teollinen vallankumous on johtanut siihen, että meidän ei tarvitse liikkuu. Se taas passivoi, ja kun passivoimme,

AIKAJANA

1970

Syntyi Helsingissä.

1979

Alkoi harrastaa uintia.

1990

Alkoi opiskella sairaanhoitajaksi, vaihtoi lääketieteeseen 1993.

1998

Ensimmäinen tytär syntyi.

2003

Meni naimisiin.

MILLAINEN ON
PIPPA LAUKAN
UNOHTUMATON
KESÄTYÖMUISTO?
KATSO VIDEO

motiivilehti.fi

*– Minulla on
salainen
supervoima.*

– Viime tökseni palkkasin itselleni personal trainerin.

etsimme yhä enemmän vaihtoehtoja, joiden eteen meidän ei tarvitse nähdä niin kovasti vaivaa. On helpompi tarttua sipsipussiin kuin lumilapioon.

Ja kun ihminen on tullut tehneeksi tarpeeksi kauan liian helppoja ratkaisuja, hän huomaa vovansa huonosti.

- Muutokset meissä tapahtuvat niin huomaamatta, että havahdumme vasta, kun alamme oirehtia. Silloin emme enää tunnista, missä kohtaa homma on alkanut luisua raiteiltaan.

Liike on lääke

Hyvinvointi ei ole sitä, että emme voi pahoin. Se on Pippa Laukan mielestä erinomainen vanha viisaus. Hyvinvointia pitää rakentaa huolella, ja se taas lähtee arkisista, pienistä valinnoista. Kuulostaa yksinkertaiselta, mutta ei ole sitä, ei Laukallekaan. Hänkin on elämänsä aikana voinut usein huonosti, tavoitellut kerralla liian monia asioita, kärsinyt suorituspaineista, syömishäiriöistä ja itsetunto-ongelmista.

- Olin nuorempana aika rasittava tyyppi niin itselleni kuin muille, hän puuskahtaa.

Iän myötä Laukka on opetellut tarkkailemaan vointiaan. Hänen helmasyntinsä on herkkä innostuminen vähän kaikesta. Se johtaa venymiseen ja aika-taulun kiristymiseen.

- On pohdittava mihin kaikkeen voin lupautua. Kun otin terveysjohtajan työn vastaan, hankin pienen kämpän, oman naisluolan, Nummelasta. Jos aamusta on kokous kahdeksalta, on paljon rennompaa mennä sinne kotoa kävellen kuin jonottaa autoilena aamuruuhkassa.

Myös liikunta on Laukalle ennen kaikkea palauttavaa tekemistä. Nuorena hän ui kilpaa, aikuisena hän on muun muassa juossut ja viimeiset vuodet harrastanut triathlonia. Vaikka liikuntamäärät ovat edelleen melkoisia, suorittaminen on kilpavuosien jälkeen muuttunut pikemminkin liikkumisen iloksi. Liikkumisessaankin hän satsaa hyvinvointiin.

- Viime tökseni palkkasin itselleni personal trainerin.

Vaikka Laukka on urheilulääkäri, hän puhuu tavallisille ihmisille mieluummin fyysisestä aktiivisuudesta kuin urheilusta.

- Liike on lääke, mutta urheilu ei sitä välttämättä ole. Jos ajatellaan vain, että minun pitää urheilla, kynnys liikkeellelähtoon kasvaa herkästi turhan korkeaksi.

On siis vain noustava säännöllisesti ylös työpöydän äärestä, tai vaikka seisottava puolet päivästä koneen ääressä ja keksittävä taukotekemistä.

- Yhdellä työpaikalla meillä oli taukoliikuntana roskispallo. Pallo oli pehmeä, ja huoneen kumppaan-

kin päähän asetettiin roskikset koreiksi. Kaikki odottivat hetkeä, kun hikipäässä pelattiin. Siinä jäi työmurheet.

Pääasia on, että taukotekemisen parissa viihtyy. Jos vastuskuminauhan venyttely ei kiinnosta, on keksittävä jotain muuta. Suurin välineurheilu tehdään Laukan mielestä aina pään sisällä, mutta valintojen pitää olla oikeasti terveellisiä.

Usein ajatellaan yömyssyn palauttavan mukavasti, mutta se toimii päinvastoin, samoin liian suorittava urheilu. Tai sitten se, että työpaikalla mennään yhdessä tauolle, mutta puhutaan silti työasioista. Ei sellainen palauta.

Keskeneräisyys kuuluu hyvinvointiin

Pippa Laukan on hetki kokoustettava Teamsin välityksellä, ennen kuin siirrytään valokuvien ottoon. Ne otetaan olohuoneessa, jonne valokuvaaja on kaitvanut alakerran varastosta peiton ja raivannut Junnun leluja vähän syrjemmälle. Tällaistaikin voi siis kuulua terveysjohtajan päivään.

Laukka kertoo, että monesti nuoret lääkärit kysyvät, että miten hän on päässyt siihen asemaan.

- Ei siihen ole olemassa mitään kaavaa. Tämä on vaatinut asioille altistumista ja oikeassa paikassa oloa oikeaan aikaan. Sopivasti joustoa, resilienssiä. Jos yrittäisin kontrolloida tekemisiäni liikaa, tarinasta tulisi liian käsikirjoitettu. Kaikenlaiset polulta poikkeamiset tekevät tarinasta runsaan, keskeneräisen mutta myös onnellisen.

Ja elämän keskeneräisyys, se on Laukalle yhä tärkeämpää. Aina tulee yllätyksiä, hyviä ja ei niin hyviä, joita ei voi tehokkaallakaan suunnittelulla välttää.

- Elämä on sopeutumista, ja se on ehkä vaikein rasti meistä monelle. Eilen viimeksi vastaanotollani kävi potilas, joka kysyi neuvoja, miten jaksaisi taas muutaman kuukauden eteenpäin, kun töissä on pakko repiä jaksaminen selkänahasta. Tällaista kuunnellessa aina pysähdyn miettimään, mitä oikein elämältä haluamme ja mitkä asiat koemme tärkeiksi, jos oma terveys on niin toissijaista.

Ja silti Laukan on aina aloitettava konkretiasta, kuten välipaloista ja siitä, että ensimmäisen syvän unen jakson olisi hyvä sijoittua aikaan ennen puolta yötä. Ja että meistä jokainen tarvitsee päiväänsä taukoja. Sellaisia, jotka katkaisevat pitkän päivän tarinaa, mutta lopulta täydentävät ja tekevät siitä elinvoimaisemman.

Kuin eläväksi todisteeksi portaista kuuluu tömiä. Junnu ryntää apuriksi kuvauksiin. Tauko on tehnyt sillekin terää. Kaikki lelut ja villasukkajalat saavat hetkessä armostoman tehokasta kyytiä. □

2004

Toinen tytär syntyi.

2005

Valmistui liikuntalääketieteen erikoislääkäriksi.

2007

Kolmas tytär syntyi.

2020

Aloitti työt Vihdin-Karkkilan alueen terveysjohtajana.

Motiivini

MIKÄ ON HYVÄN ELÄMÄN SALAISUUS?

Haluamme elää terveinä ja onnellisina, mutta kaikki eivät voi. Elämä on sopeutumista ja vaatii henkistä joustokykyä.

MITEN OMAA HYVINVOINTIA KANNATTAA KUULOSTEELLA?

Kyselemällä, nukunko tarpeeksi, mitä ja miten syön ja liikun. Olenko tyytyväinen elämääni? Hyvinvointiin ei ole oikoteitä.

MITEN HALUAISIT ELÄÄ KYMMENEN VUODEN PÄÄSTÄ?

Palkkasin personal trainerin pysyäkseni hyvässä lihaskunnossa. Se ei ole tässä iässä itsestäänselvyys. Työssäni koen olevani eräänlainen nomadi. En ajattele koskaan olevani eläketyössä. Teen tätä niin kauan kuin minulla on työlle jotakin annettavaa.

Alueelta

Yhdistysten ilmoituksia alueittain. Kokous-, koulutus- ja tapahtumailmoitukset löytyvät myös jhl.fi/tapahtumakalenteri.

Etelä-Suomi

Tie-infra

Etelä-Suomi JHL 002

- Kevätkokous 31.3. klo 17 ABC liikenneasema Huittinen. Käsitellään eroaminen JHL:stä ja liittyminen Rakennusliittoon. Ilm. ruokatarjoilun johdosta 040 185 6459.
- Yhd. ylimääräinen kokous 28.4. klo 17 ABC liikenneasema Huittinen.

Päijät-Hämeen

koulutuskonsernin henkilökunta JHL 560

Sääntöm. kevätkokous 4.4. klo 16.30 Ravintola Kulinaari, Svinhuvudinkatu 6E, Lahti. Sis. ruokailun ilm. pj:lle.

Helsingin liikennealan eläkeläiset ry

Kuukausikokoukset torstaina 5.5. klo 16 alkaen Vallilan varikon ruokala 3 krs., Hämeentie 86, Helsinki.

HYKS henkilökunta JHL 035

Sääntöm. kevätkokoukseen 7.4. klo 17.30–19 HTY-talo, Paasitorni, Paasivuorenkatu 5, Helsinki. Arvonta osallistujien kesken. Täydennysvaalit HUS Yhteisjärjestön edustajisto, täydennysvaalit HTY edustajisto, (luottamusmiesvalinnat täydennys), aluetoimiston ajankohtaiset asiat, TES-kierroksen tilanne ja työtaisteluvalmius tilanne. Ilm. 23.3. HYKShkn@outlook.com. (perustuu yhdistyslain väliaikaiseen poikkeuspykälään 375/2021 5 § 1 mom., joka on voimassa 8.5.2021–30.6.2022).

Lohjan sairaalan JHL 134

Sääntöm. kevätkokous 13.4. klo 16.30 ravintola Caballo Bayoon, Kauppatie 8, 2.krs, Lohja. Sit. ilm. ruokatarjoilun takia 4.4. mennessä, paikkoja rajoitetusti tarja.hulkko@hus.fi.

Lahten seudun teknisen alan työntekijät JHL 204

Sääntöm. kevätkokous 27.4. klo 16.30 SDP-salissa, Hämeenkatu 7, Lahti

Lahten JHL 048

Sääntöm. kevätkokous 27.4. klo 17, Kivimaan koulu/monitoimitalo Aarre, Lahdenkatu 62, Lahti. Kahvitarjoilu. Kevätkokouksen yhtenä aiheena Kotiniemen tulevaisuus/luopuminen. Järjestelyiden vuoksi ennakkoilm. 21.4. klo 15 mennessä 050 369 9920 tai jhltoimisto@gmail.com. Kokoukseen osallistuvan tulee olla yhd. 048 jäsen. Jäsenellä tulee olla mukana voimassa oleva jäsenkortti/henkilötodistus jäsenyyden todentamiseksi.

Riihimäen kunnalliset JHL 260

Jäsenkokous 28.4. klo 18 Ingafe, Länsitie 15.

Helsingin sosiaali- ja terveysalan hoitohenkilöstö JHL 398

- Sääntöm. kevätkokous ja yhd. 1. purkukokous 8.4. klo 17 hotelli Vaakunan 10-kerroksessa, Asema-aukio 2, Helsinki. Yhdistys tarjoaa kokoukseen osallistuville jäsenilleen illallisen ja yllätyslähjän. Ilm. saat ateriavaihtoehtot, muista kertoa allergiasi. Ilm. viim. 24.3. pirkko.makela@hotmail.fi tai 041 533 7259.
- Päiväristeily jäsenille 23.4., Viking XPRS. Omavastuu 10 e. Sisältää buffet-ruokailun ja matkatavaroille ikkunallisia hyttejä. Ilm. 23.3. mennessä pirkko.makela@hotmail.fi tai 041 533 7259. Muista passi tai poliisin myöntämä henkilökortti, mahdollisesti myös koronapassi.

Helsingin opetustoimen henkilöstön JHL 133

Sääntöm. kevätkokous 21.4. klo 17, Teollisuuskatu 23 A 2, tila Luoto, Helsinki. Osallistujien tulee sisäin päästäkseen esittää ovella Helsingin kaupungin henkilöstökortti. Ennakkoilm. tarvitaan terveysturvallisen kokoontumisen järjestämiseksi 10.4. mennessä jhl133hallitus@gmail.com.

Itä-Suomi

Kaavin kunnalliset työntekijät JHL 706

Sääntöm. kevätkokous 12.4. klo 16 Iso-Oskarin kokoustilassa, Kaavintie 5. Kahvitarjoilu.

Servica JHL 863

Sääntöm. kevätkokous 26.4. klo 17. Kokouspaikka tarkentuu lähempänä ajankohtaa. Seuraa yhd. jhl863.fi kotisivuja.

Ylä-Savon Sote JHL 698

Sääntöm. kevätkokous 26.4. klo 18, Camping Koljonvirta, Ylemmäisentie 6, Iisalmi. Kokous on samalla yhd. toinen purkukokous, jossa kuullaan toimintakertomus ja vahvistetaan yhd. tilinpäätös kuluvalta vuodelta sekä päätetään hallituksen vastuuvapaudesta. Ruokailun vuoksi ilm. 15.4. mennessä sonja.raisanen@ylsavonsote.fi tai sutinenanne@gmail.com.

Ylä-Savon JHL 206

Sääntöm. kevätkokous 26.4. klo 18 Iisalmen Työväentalo, Pohjolankatu 11, Iisalmi. Ilm. ruokailun takia 17.4. mennessä ylsavonjhl206@gmail.com tai 040 830 2679 arkisin klo 7.00–15.30.

Lapinlahden JHL 683

Sääntöm. kevätkokous 28.4. klo 18 Luovassa Puussa, Pajuharjuntie 14 B, Lapinlahti. Keitto- ja kahvitarjoilu. Ilm. Anastasialle tekstiviesti/whatsapp 25.4. mennessä 041 311 5076.

Kaakkois-Suomi

Raideammattilaisten osasto 9 JHL 1009

Sääntöm. kevätkokous 7.4. klo 17.30 ravintola Ukossa Veturitalleilla, Tallinkankaankatu 3, Pieksämäki. Hallitus kokoontuu klo 17.

Savonlinnan seudun JHL 567

Sääntöm. kevätkokous 20.4. klo 18 kokoustila Luoto, Kauppatori 2-6, Savonlinna. Tarjolla iltapalaa.

Lounais-Suomi

Lounais-Suomen infra JHL 671

Sääntöm. kevätkokous 12.4. klo 17.30 Neste Lieto, Haimiontie 25, Lieto. Ruokatarjoilu. Kokous myös yhd. toinen purkukokous.

Naantalien kunnalliset JHL 246

Sääntöm. kevätkokous 27.4. klo 18 kaupungin varikon kahviossa, Rautakatu 7, Naantali. Kokouksessa kahvitarjoilu.

Nakkilan kunta-alan ammattiyhdistys JHL 374

Sääntöm. kevätkokous 29.3. klo 18 Nakkilan Osuuspankin kokoustilassa, Porintie 4, Nakkila.

Suur-Salon JHL 087

Sääntöm. kevätkokous 30.3. klo 18 Lounaismaan Osuuspankissa, Turuntie 7, Salo. Luottamusmiesvalintojen täydentäminen. Kahvitarjoilu klo 17. OP:n jäsenetujen esittely klo 17.30.

Raideammattilaisten Varsinais-Suomen osasto 201 JHL 1201

Sääntöm. kevätkokous 21.4. klo 18 Turun Rautatieaseman junahenkilökunnan neuvotteluhuoneessa, 2. krs, Ratapihankatu 37, Turku.

Oulu

Hintan tiemiehet JHL 455

- Yleinen kokous 30.3. klo 17 Moreenikuja 2. Tässä ensimmäisessä purkukokouksessa käsitellään yhd. eroaminen JHL:sta ja jäsenien sekä yhd. liittyminen rakennusliittoon. Lisät. siht. Mikko Peltomaa 050 436 0542.
- Sääntöm. kevätkokous 27.4. klo 17 Moreenikuja 2.
- Yleinen kokous 4.5. klo 17 Moreenikuja 2. Tässä toisessa purkukokouksessa päätetään yhdistyksen eroaminen JHL:sta ja jäsenien sekä yhdistyksen liittyminen rakennusliittoon. Lisät. siht. Mikko Peltomaa p. 050 436 0542.

Julkisten- ja hyvinvointialojen Oulun yhdistys JHL 334

Sääntöm. kevätkokous 8.4. klo 18, Voimala 1889, Kasarmintie 1, Oulu. Ilm. ruokailun järjestämiseksi 31.3. mennessä jari.tilus@gmail.com.

Limingan JHL 531

Sääntöm. kevätkokous 26.4. klo 16.30 Liminganlahden luontokeskuksessa, Rantakurvi 6, Liminka. Kokoukseen ovat tervetulleita kaikki yhd. jäsenet.

Ilm. Eeva-Liisalle 20.4. mennessä
040 732 8000. Ilmoita mahdollinen
erityisruokavaliosi. Kahvitarjoilu.

Oulun kaupungin toimen- ja viranhaltijat JHL 379

Sääntöm. kevätkokouksella 26.4. klo 17
Starissa, Kalliotie 6, Oulu. Kokouksen
jälkeen noin klo 18.30 yhd. tarjoaa
pullakahvit. Ilta huipentuu yllätys-
elokuvaan, joka alkaa n. klo 19. Elokuva-
herkuiksi saat maksutta popcornin ja
limsan. Sit. ennakoim. tarjoiluiden
järjestämiseksi 4.-7.4. toimistoon
044 988 3794 tai jhlry379@gmail.com
(ilmoita nimi, puh.nro ja sähköposti-
osoite). Ilm. ajan jälkeen vahvistamme
sähköpostitse mukaan päässeet
jäsenet. Kaikkien osallistujien kesken
arvomme 5 kpl Starin lippuja.

Oulun seudun aluehallinnon yhdistys JHL 784

Sääntöm. kevätkokous 8.4. klo 16.30
Frans & Camille, Mon Plaisir -kabinetti,
Isokatu 18, Oulu. Kokouksen jälkeen
jatkamme päivällisellä. Ruuat tilataan
kokouksen alussa, ole ajoissa paikalla.
Ilm. aira.leinonen@ely-keskus.fi
viim. 1.4.

Satakunta

Satakunnan yksityisen sosiaali- ja terveysalan yhdistys JHL 853

Sääntöm. kevätkokous 5.4. klo 18
Länsi-Suomen Diakonialaitoksen
Pihlaja-salissa, Metsämiehenkatu 2,
Pori. Ilm. 29.3. mennessä 044 240 5565
tai 853jhl.ry@gmail.com.

Harjavalan kunnalliset JHL 272

Sääntöm. kevätkokous 20.4. klo 17.30
Myllykatu 10, Harjavalta. Tarjoilun vuok-
si ilm. 20.4. mennessä 040 565 2751 tai
sari.aromaa@harjavalta.fi, varminmin
klo 15:n jälkeen.

Satakunnan sairaan- hoitopiiriin JHL 078

Sääntöm. kevätkokous klo 18 alkaen
Diakonialaitoksen Pihlajasalissa, Metsä-
miehenkatu 2, Pori. Kokous sisältää
ruokailun. Ilm. jhl078.jhlyhdistys.fi.
Linkki aukeaa 28.3. Ilm. toivottavaa
ruokailijamäärän takia

Sisä-Suomi

Jyväskylän JHL 616

Sääntöm. kevätkokous 11.4. klo 18
Tourulan Matarassa, Tourujoki-sali,
Matarankatu 6, Jyväskylä. Mahdollisuus
osallistua Teams-yhteydellä. Ilm. sekä

paikalle tulevat että etänä osallistuvat,
kati.kytomaa@gmail.com.

Tiealan yhdistys JHL

Sääntöm. kevätkokous 23.4. klo 14
Hämeenlinnassa Aulangolla. Kokouksen
päättöksi ruokailaan ja pitkämatka-
laisilla mahdollisuus yöpyä. Yöpymisestä
pitää ilmoittaa viim. 14.4. mennessä.
Marko Hyvönen 040 048 3697 tai Tapio
Ristämäki 040 5242427. Kokousmatkat
korvataan yhdistyksen sääntöjen mu-
kaan. Kokouksen esityslistalla on mm.
kevätkokousasiat, työehtosopimus-
asioita, Keski-Suomen JHL ry:n ja
Lounais-Suomen tieinfran yhdistyminen
Tiealan yhdistys JHL ry:hyn. Myös näi-
den liittyvien yhd. jäsenten on oikeus
osallistua kevätkokoukseen. Tiealan
yhdistys JHL ry päättää tässä kokouk-
sessa erota Julkisten- ja hyvinvoin-
tialojen liitosta ja anoa Rakennus-
liiton jäsenyyttä. Mietimme ilta-
ohjelmaa, josta kerrotaan kokoukseen
osallistujille sitten lähempänä tarkem-
min. Tervetuloa kokoukseen ja sen
jälkeiseen illanviettoon.

Puolustushallinnon Tikka- kosken yhdistys JHL 386

Sääntöm. kevätkokous 26.4. klo 15.45
lounasravintola Stiinassa Tikkakoskella.
Tilaisuus alkaa ruokailulla. Ilm. osallistu-
misestasi ruokailijoiden määrän vahvis-
tamiseksi 19.4. mennessä
anita.pokela@mil.fi.

Varsinais-Suomi

Turun kunnantyöväen ammattiosasto JHL 025

Sääntöm. kevätkokous 7.4. klo 19
ammattiosaston toimistolla, Tuure-
porinkatu 17 C, Turku.

Turun teknisten ja hyvinvointialojen ammattilaiset JHL 553

Sääntöm. kevätkokous 27.4. klo 18
Kaskenlinnan sairaalan luentosalissa,
Vähäheikkiläntie 3, Turku. Kahvitarjoilu.
Kokouksessa käsitellään toiminnan-
tarkastus ja tilinpäätös 2021 sekä
samalla pidetään yhdistyksen
ensimmäinen purkukokous.

Kasvatus- ja sivistysalan ammattilaiset JHL 065

Sääntöm. kevätkokous 27.4. klo 18.30
ravintola Juliniassa, Linnankatu 18, 4.
krs, Turku. Sääntömuutosasia
(järjestäytymisalan muutos),
valitaan luottamusmiehistä ja
täydennetään hallitusta. Ilta-pala-
tarjoilun vuoksi ilm. 13.4. mennessä
ja ilm. mahd.ruoka-aineallergiat

050 556 0055 miel. txt tai
susanna.poysti@edu.turku.fi.

Valtakunnallinen

Lounais-Suomen infra JHL 671

Yhd. kevätristeily 27.5. klo 20.55 Viking
Gracella. Ilm. 30.4. mennessä
0400 808 346 tai jari.elo@destia.fi.

RAUTATIELÄISTEN VAKUUTUSKASSA TURVA

Varsinainen kassankokous perjantaina 22.4. klo 12 alkaen. Kokouspaikka
ja kokouksen muoto (lähi-/etäkokous) riippuvat koronaepidemian tilan-
teesta ja rajoituksista. Tarkemmat ohjeet lähetetään henkilökohtaisessa
kokouskutsussa piirien valitsemille edustajille.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 44§:n edellyttämät asiat sekä
mahdolliset sääntömuutokset.

Osallistumisoikeus määräytyy sääntöjen 38 §:n mukaisesti ja valituille
edustajille lähetetään henkilökohtainen kutsu.

Tilinpäätöstä koskevat asiakirjat ovat nähtävillä 11.-21.4.2022 virka-
aikana kassan toimistolla, os. Ratamestarinkatu 11 (8.krs), 00520
Helsinki.

Ilmoitusten jättäminen

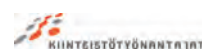
Yhdistysilmoitukset jätetään
osoitteessa [www.jhl.fi/toiminta/
jarjestotoiminta/yhdistykset/
laheta-tapahtuma](http://www.jhl.fi/toiminta/jarjestotoiminta/yhdistykset/laheta-tapahtuma)

Mikäli haluat **kokousilmoi-
tuksen** lehteen, täytä lomakkeen
kohta 3, jossa ruksaat kohdan
”Haluan tapahtuman myös
Motiivi-lehteen”.

Puhtausalan ammattilainen 2022

**Ammattialansa
huippu, vuoden 2022
puhtausalan
ammattilainen
valitaan 28.4.2022
Turun miniClean -
tapahtumassa.**

Yhteistyössä:

Älä sulje silmiäsi

Työpaikalla kenenkään ei tulisi joutua kokemaan häirintää tai epäasiallista kohtelua. Työturvallisuuslaki on tässä työntekijän puolella. Jos työnantaja ei ryhdy riittäviin toimiin epäasiallisen kohtelun lopettamiseksi ja työntekijän terveys vaarantuu, työnantajaa tai hänen edustajaansa voidaan syyttää työturvallisuuden laiminlyömisestä, jopa työturvallisuusrikoksesta. Mikäli kyseessä on seksuaalinen tai sukupuoleen perustuva häirintä, kyse voi olla myös tasa-arvolaisissa kielletystä syrjinnästä.

Kaikki työpaikalla esiintyvä kielteinen käyttäytyminen ei ole lain tarkoittamaa terveydelle vaaraa aiheuttavaa. Missä menee raja ja miten puuttua siihen? Näihin ja muihin kysymyksiin vastaa tammikuussa julkaistu opas *Epäasiallisen kohtelun ehkäisy ja käsittely työpaikalla - ennaltaehkäise ja puutu*. Oppaan tekemisessä on ollut mukana myös JHL. □

MISTÄ TUNNISTAA EPÄASIALLISEN KOHTELUN?

Epäasiallinen kohtelu on huonoa käytöstä tai omien työvelvollisuuksien vastaista toimintaa toista kohtaan. Häirintää on yleensä toistuva, pitkäkestoinen loukkaava tai alistava käytös, josta aiheutuu kohteelle terveyshaittaa. Tunnistaminen voi olla vaikeaa, esimerkiksi jos tilanne alkaa molemminpuolisesta sanailusta, joka aikaa myöden muuttuu toista loukkaavaksi. Oleellista on oma tuntemus.

MITEN SITÄ VOI EHKÄISTÄ?

Työpaikalla kannattaa tehdä hyvän työkäyttäytymisen pelisäännöt. On tärkeää sopia, mikä on kiellettyä käyttäytymistä työpaikalla, miten ongelmia ratkotaan ja mitä seuraamuksia huonosti käyttäytyville on luvassa. Tietoisuus ja asian säännöllinen käsittely yksikössä ehkäisevät ennalta tilanteita. Huonosta kohtelusta on tällöin myös helpompi kertoa ja ratkoa sitä jo varhaisessa vaiheessa.

KENELLÄ ON VASTUU TYÖPAIKALLA?

Työnantaja vastaa työpaikan työturvallisuudesta. Työsuojeluasioita käsitellään työpaikalla työsuojelun yhteistoiminnassa yhdessä työsuojeluvaltuutettujen kanssa. Työpaikalla pitää sopia menettelytavat työsuojeluilmoitusten käsittelyyn. Epäasialliseen kohteluun ja häirintään pitää ehdottomasti puuttua, ongelmat eivät katoa sillä, että niistä ei puhuta. Päinvastoin – pitkittyessään niillä on taipumus paheta.

MISTÄ SAA APUA?

Ongelmat ratkotaan siellä, missä ne ovat syntyneetkin, eli työpaikalla. Työsuojelupäällikkö toimii linjaorganisaation apuna, työsuojeluvaltuutettu puolestaan työntekijöiden tukena. Jos ongelmaa ei saada ratkaistua, apua saa aluehallintoviraston (AVI) työsuojelusta. Työsuojelutarkastuksessa selvitetään, onko työnantaja ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin. Laiminlyönnistä seuraamukset kohdistuvat työnantajaan.

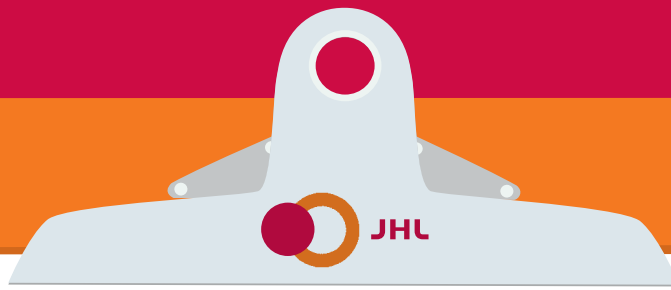

Tuula Haavasoja

Työelämäasiantuntija
Yksityisten sopimusalojen
ja työelämän laadun toimialue

KAIKILLA TYÖPAIKOILLA ILMENEE ongelmia, mutta erot syntyvät siinä, miten asioita osataan ratkoa. Häirintätilanteiden ehkäisy ja varhainen puuttuminen onnistuvat helpommin kuin vuosien takaisten ongelmavyyhtien ratkaiseminen. Kolme vinkkiä työpaikoille ovat nollatoleranssin julistaminen huonolle käytökselle, kampanjointi hyvän työikäytöksen toimintamallista ja luottamuksen rakentaminen hyvän sään aikaan. Näin vaikeistakin asioista on helpompi keskustella ilman väärinymmärtämistä.

LUE LISÄÄ Epäasiallisen kohtelun ehkäisy ja käsittely työpaikalla – ennaltaehkäise ja puutu, Työturvallisuuskeskus, ttk.fi

Edustajiston kokous

Edustajiston jäsenille/
hallituksen jäsenille ja tilintarkastajille
JHL:N EDUSTAJISTON JÄRJESTÄYTYMISKOKOUS

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n edustajisto kutsutaan koolle 7. – 8.6.2022. Kokous alkaa tiistaina 7.6.2022 klo 9.00 Hotelli Scandic Parkissa, Mannerheimintie 46, 00260 Helsinki. Kokousta valmistelevat ryhmäkokoukset pidetään maanantaina 6.6.2022 klo 13.00 alkaen.

Asiat Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n edustajiston järjestäytyminen, hallituksen ja liiton johdon valinta, sekä muut JHL:n sääntöjen 11 § 1 kohdan määräämät asiat.

Valintavuonna järjestäytymiskokous on myös edustajiston sääntömääräinen kevätkokous, ja asioina ovat sääntöjen 11 § 9. kohdan määräämät asiat.

Kokoukselle tarkoitetut sääntöjen 11 §:n 3. kohdan mukaiset aloitteet on toimitettava liiton hallitukselle viimeistään 7.4.2022. Aloiteoikeus on liiton hallituksen jäsenillä, jäsenyhdistyksillä, yhteisjärjestöillä ja edustajiston jäsenillä. Aloitteet lähetetään jokainen omana erillisenä tiedostona sähköpostitse osoitteeseen: JHL-kirjaamo@jhl.fi.

Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

Håkan Ekström
toimialajohtaja

Till representantskapets ledamöter/
förbundsstyrelsens medlemmar och revisorerna
JHL:s REPRESENTANTSKAPS KONSTITUERANDE MÖTE

Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf:s representantskap kallas till möte den 7–8 juni 2022. Mötet, som börjar tisdag 7.6.2022 klockan 9.00, äger rum på Scandic Park, Mannerheimvägen 46, 00260 Helsingfors.

Gruppmötena, som har i uppgift att förbereda mötet, börjar måndag 6.6.2022 klockan 13.00.

Ärenden Representantskapet för Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf konstituerar sig, väljer förbundsstyrelse och förbundsledning samt behandlar övriga ärenden enligt 11 §, 1:a punkten i JHL:s stadgar.

Under det år som styrelsen väljs är det konstituerande mötet också representantskapets ordinarie vårmöte och då behandlas de ärenden som anges i 11 §, 9:e punkten i JHL:s stadgar.

De som i enlighet med 11 §, 3:e punkten i stadgarna vill lämna in motioner till mötet, ska sända in dem till förbundsstyrelsen senast den 7 april 2022. Förbundsstyrelsen, medlemsföreningarna, samorganisationerna och representantskapets ledamöter har rätt att lämna motioner till representantskapets möten. Motioner sänds per e-post till adressen: JHL-kirjaamo@jhl.fi.

Päivi Niemi-Laine
ordförande

Håkan Ekström
branschchef

Edustajiston jäsenille/hallituksen jäsenille ja tilintarkastajille
JULKISTEN JA HYVINVOINTIALOJEN TYÖTTÖMYYSKASSAN
EDUSTAJISTON JÄRJESTÄYTYMISKOKOUS

Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassan edustajisto kutsutaan koolle 7.6.2022 klo 15.00. Scandic Parkiin, Mannerheimintie 46, 00260 Helsinki.

Asiat Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassan edustajiston järjestäytyminen, hallituksen valinta sekä muut työttömyyskassan sääntöjen 12 § 2 kohdan asiat.

Valintavuonna järjestäytymiskokous on myös edustajiston varsinainen kokous, ja asioina ovat sääntöjen 12 §:n 11 momentissa mainitut asia.

Työttömyyskassan sääntöjen 12 §:n 7 momentin mukaisten kokoukselle tarkoitettujen aloitteiden on saavuttava hallitukselle viimeistään 7.4.2022. Aloiteoikeus edustajiston kokoukselle on kassan hallituksella, asiamiespiireillä ja edustajiston jäsenillä.

Työttömyyskassan sääntöjen 20 §:n 2 momentin mukaisesti työttömyyskassan toimintakertomus ja tilinpäätös sekä tilintarkastajien kertomus lausuntoineen on nähtävänä työttömyyskassan toimistossa 25.4.–29.4.2022 välisenä aikana.

Teija Asara-Laaksonen
hallituksen puheenjohtaja

Harri Isoviita
kassanjohtaja

Till representantskapets ledamöter/styrelsens medlemmar och revisorerna
ARBETSLÖSHETSKASSAN FÖR DEN OFFENTLIGA SEKTORN OCH VÄLFÄRDSOMRÅDEN
REPRESENTANTSKAPS KONSTITUERANDE MÖTE

Arbetslöshetskassan för den offentliga sektorn och välfärdsområdena representantskap kallas till möte den 7 juni 2022. Mötet, som börjar klockan 15.00, äger rum på Scandic Park, Mannerheimvägen 46, 00260 Helsingfors.

Ärenden Representantskapet för arbetslöshetskassan för den offentliga sektorn och välfärdsområdena konstituerar sig, väljer förbundsstyrelse samt behandlar övriga ärenden enligt 12 §, 2:a punkten i arbetslöshetskassans stadgar.

Under det år som styrelsen väljs är det konstituerande mötet också representantskapets ordinarie möte och då behandlas de ärenden som nämns i 12 § 11 mom. i arbetslöshetskassans stadgar.

De som i enlighet med 12 § 7 mom. i stadgarna vill lämna in motioner till mötet, ska sända dem så att de är styrelsen till hands senast 7.4.2022. Kassans styrelse, ombudsmannadistriktet och representantskapets ledamöter har rätt att lämna in motioner för representantskapet.

Enligt 20 § 2 mom. i arbetslöshetskassans stadgar kommer arbetslöshetskassans verksamhetsberättelse och bokslut samt revisionsberättelsen inklusive utlåtanden att finnas till påseende på arbetslöshetskassans kontor 25–29.4.2022.

Teija Asara-Laaksonen
styrelseordförande

Harri Isoviita
kassadirektör

Lumikuningas

Teemu Arffman oli työtön nuori, kun äiti järjesti hänelle työpaikan Sotkamon puisto-osastolta. Nyt hän ajaa satoja kilometrejä latua viikossa, jotta paikalliset ja turistit saavat sivakoida turvallisesti.

teksti Samuli Launonen kuva Aleksii Muraja

TEEMU ARFFMAN
syntynyt 1979

KOTIPAikka
Sotkamo

KOULUTUS
liikuntapaikka-
mestari

AMMATTI
liikuntapaikkojen
hoitaja

TYÖNANTAJA
Sotkamon kunta

14
vuotta
liikunta-
paikkojen
hoitotyössä

1
kerran
uponnut jäihin
moottorikelkalla

9
luistelu-
aluetta

20
vuotta
JHL:ssä

– Asiakkaiden takia tätä tehdään. Jos ei olisi ihmisiä liikkumassa, ei meitäkään tarvittaisi.

5
lemmikkiä
ja akvaario-
kaloja

2
vuotta
Sotkamon JHL:n
hallituksessa

250
km latua
viikonlopussa

8 ASIAA, joita et tiennyt
lumesta! motiivilehti.fi

eWertti Nettikassa

Sähköinen asiointi, jonka kautta voit lähettää hakemukset liitteineen ja tarkastella omia tietoja.

Hakemusliitteet

Liitteiden lähetyksessä suojatusti ilman kirjautumista.

Päivärahakuri

Voit laskea arvon ansiopäivärahan suuruudesta.

eEmeli Puhelinkassa

Numerosta 010 190 300 tietoa käsittelytilanteesta ja päivärahasta, lisäksi päivärahan hakeminen 24/7.

Tulossa: Pohjoismainen työvoimapalvelumalli sekä muutoksia perusteisiin

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli astuu voimaan touku-kuussa 2022. Työttömille se merkitsee uusia velvoitteita työnhakuun liittyen. Työnhakumallissa työttömän tulee pääsääntöisesti hakea neljää työpaikkaa kuukaudessa. Työttömyysetuuttaan ei menetä, kun hakee riittävän montaa työpaikkaa ja toimii laaditun työllistämisuunnitelman mukaan. Jatkossa työnhakija voi lähtökohtaisesti itse päättää, mitä työmahdollisuuksia hakee ja milloin.

Karenssit puolestaan lyhenevät merkittävästi. Nykyisen 60 päivän sijaan karenssi kestää vain 5 tai 10 päivää tilanteen mukaan. Ensimmäisestä työnhaun unohduksesta tai laiminlyönnistä seuraa muistutus, joka ei vaikuta työttömyysetuuden maksamiseen. Neljännessä laiminlyönnistä lukien oikeus työttömyyspäivärahaan lakkaa toistaiseksi. Tällä hetkellä oikeus päivärahaan katkeaa jo toisen laiminlyönnin jälkeen.

Uusi työvoimapalvelumalli ei vaikuta työttömyyskassan toimintaan, velvollisuuksiin eikä oikeuksiin. TE-toimistot sekä kokeilukunnat vastaavat mallin soveltamisesta ja työttömyyskassa noudattaa annettuja työvoimapoliittisia lausuntoja.

Työttömyyspäivärahan perusteet uusiksi

Hallitus on päättänyt niin kutsutusta työttömyysturvan euroistamisesta. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että tulevaisuudessa päivärahoikeus ei muodostuisi enää tehtyjen

työtuntien, vaan ansaitun palkan mukaan. Muutoksen on tarkoitus astua voimaan vuoden 2023 alusta lukien.

Työssäoloehdon euroistamisen jälkeen päivärahaan syntyisi oikeus, jos noin puolen vuoden aikana palkkaa kertyy vähintään 844 euroa kuussa (vuonna 2021). Työskentelykausia ei enää seurattaisi viikoittain vaan kuukausittain, ja joissain tapauksissa puolen kuun jaksoissa. Tällä hetkellä päivärahoikeus syntyy, kun vähintään 18 tunnin työviikkoja kertyy yhteensä 26, eli noin puolen vuotta.

Työttömyyskassa tiedottaa aiheesta enemmän, kunhan lainsäädännön valmistelutyö etenee ja yksityiskohdat tarkentuvat.

Alkuvuoden poikkeuslait päättyneet

Työttömyysturvalain väliaikainen muutos, joka mahdollisti päivärahan maksamisen viiden päivän omavastuujalta, oli voimassa 28.2.2022 asti. Poikkeusta sovelletaan, jos omavastuujan ensimmäinen päivä osuu ajalle 1.1.–28.2.

Helmikuun loppuun asti voitiin päivärahan sovittelessa huomioida sivutoimimisen yrittäjän tulot oman ilmoituksen mukaisesti, mikäli tuloissa oli koronaepidemian vuoksi tapahtunut merkittävä pudotus. Pääsääntöisestihän tulot huomioidaan viimeisimmän vahvistetun verotuspäätöksen tietojen perusteella. Poikkeusta sovelletaan ansiopäivärahan hakujaksoissa, jotka ovat alkaneet ajalla 1.1.–28.2.2022.

eEmeli Puhelinkassa päivystää kellon ympäri numerossa 010 190 300 ja henkilökohtaisesti maanantai-torstai klo 9-12.

eEmelissä saat ohjeita, voit tehdä kokonaan työttömän jatko-hakemuksen sekä tiedustella maksupäivää ja käsittelytilannetta.

(Hinta kiinteästä verkosta soittaessa paikallisverkkomaksu ja matkapuhelinverkosta soittaessa oman operaattorin hinnoittelun mukaan)

Nettisivujen Chat-palvelu on avoinna maanantaista perjantaihin klo 9-14.

Julkisten ja hyvinvointialojen työttömyyskassa
Postiosoite: PL 100, 00531 Helsinki
Sähköposti: tkassa@jhlkassa.fi

Työssä mutta köyhä

Suomessa elää jopa satojatuhansia ihmisiä, jotka käyvät töissä, mutta eivät tule palkallaan toimeen. Heitä kutsutaan työssäkäyviksi köyhiksi, ja kaksi kolmasosaa heistä on naisia.

teksti Asta Leppä kuvat Väinö Heinonen

Pauliina, pienen pohjanmaalaisen kaupungin lähihoitaja, on palaamassa työhön parin viikon sairausloman jälkeen. Loman syynä ei ole kuitenkaan ollut korona, vaan akuutti stressihäiriö. Pauliinan perheeseen kuuluu kolme kouluikäistä lasta, joista kahdella on diabetes.

- En voi tosin sanoa, että töihin paluu tuntuisi hirmu mukavalta. Olen nyt ollut kymmenen vuotta vanhusten kotihoidossa, ja sinä aikana työ on muuttunut ihan valtavasti, hän huokaa.

Mitä Pauliina tarkoittaa - no, paitsi sitä, että asiakkaita tulee vain lisää, myös sitä, että jo valmiiksi pienipalkkaista työtä halpuutetaan entisestään. Pauliinan tuntipalkka on tällä hetkellä 13,48 euroa tunnilta, mutta kiire on aivan toista luokkaa kuin ennen. Helpottaisi, jos hän kykenisi suhtautumaan asiakkaisiinsa "olen täällä vain duunissa" -pohjalta, mutta Pauliina sattuu olemaan kiintynyt moniin hoidettaviinsa. Itse asiassa hän uumoilee, että työehtoja kiristetään juuri kutsu-mukseen vedoten.

- Taannoin työnkuvasta otettiin pois pyykinpesu... Tuntuu pahalta, kun välillä tekisi mieli pestä asiakkaita petivaatteet. Mutta olen kovettanut itseni, muuten en ehtisi seuraavaan paikkaan.

Jatkuvaa stressiä

Vaikka asiasta ei pidetä julkisesti meteliä, ihmisiä roikotetaan määräaikaisissa pesteissä, eikä Pauliina ole poikkeus. Valmistumisensa jälkeen hänet rekryttiin seitsemän vuoden ajan vain määräajaksi, mutta nyt hänellä on virka.

Kun kaupungit järjestäytyivät hyvinvointialueiksi, hänen palkkansa nousi hitusen. Siitä huolimatta Pauliinan on hamstrattava vuoroja, joissa voi tienata ektraa. Niinpä hän on työssä usein sekä juhlapyhät että viikonloput.

Sekin huolettaa. Aamuvuorojen aikana hän soitelee huolissaan kotiin, ovatko diabetesta sairastavat muistaneet mitata verensokerinsa, ottaa lääkkeitä ja pakata laitteet reppuun.

- Työssä meitä heitellään toisinaan tiimistä toiseen. Välillä keskus nokittaa minulle asiakkaita, joita en osaa hoitaa. Kerran minun olisi listan mukaan pitänyt puhdistaa asiakkaan hengityspotki. Soitin ja kysyin, kuka ottaa vastuun, jos jokin menee pieleen. Kun minä en osaa semmoista putkea puhdistaa.

Kaikkiaan Pauliina arvioi bruttopalkkaseen 1820 euroa. Hän ei tee aivan kokonaista, vaan 78-prosenttista työaikaan lasten tähden. Siksi hänen on pitänyt hakea muun muassa asumistukea.

- Ja onhan tämä noloa, mutta äiti ja isä auttavat. Esimerkiksi kun puhelimeni hajosi, jouduin lainaamaan äidiltä rahaa. Maksan toki velkani takaisin, hän lisää kiireesti.

- Mutta silti. Olen 34-vuotias.

Miksi Pauliina ei tule toimeen?

Pauliinan kaltaisten työssäkäyvien köyhyyttä tutkivan yhteiskuntatieteen dosentti **Mikko Jakosen** mukaan prekarisoitumiskehityksessä, eli työn muuttumisessa epävarmaksi ja epätyypilliseksi, ei olekaan kyse pelkästä rahasta.

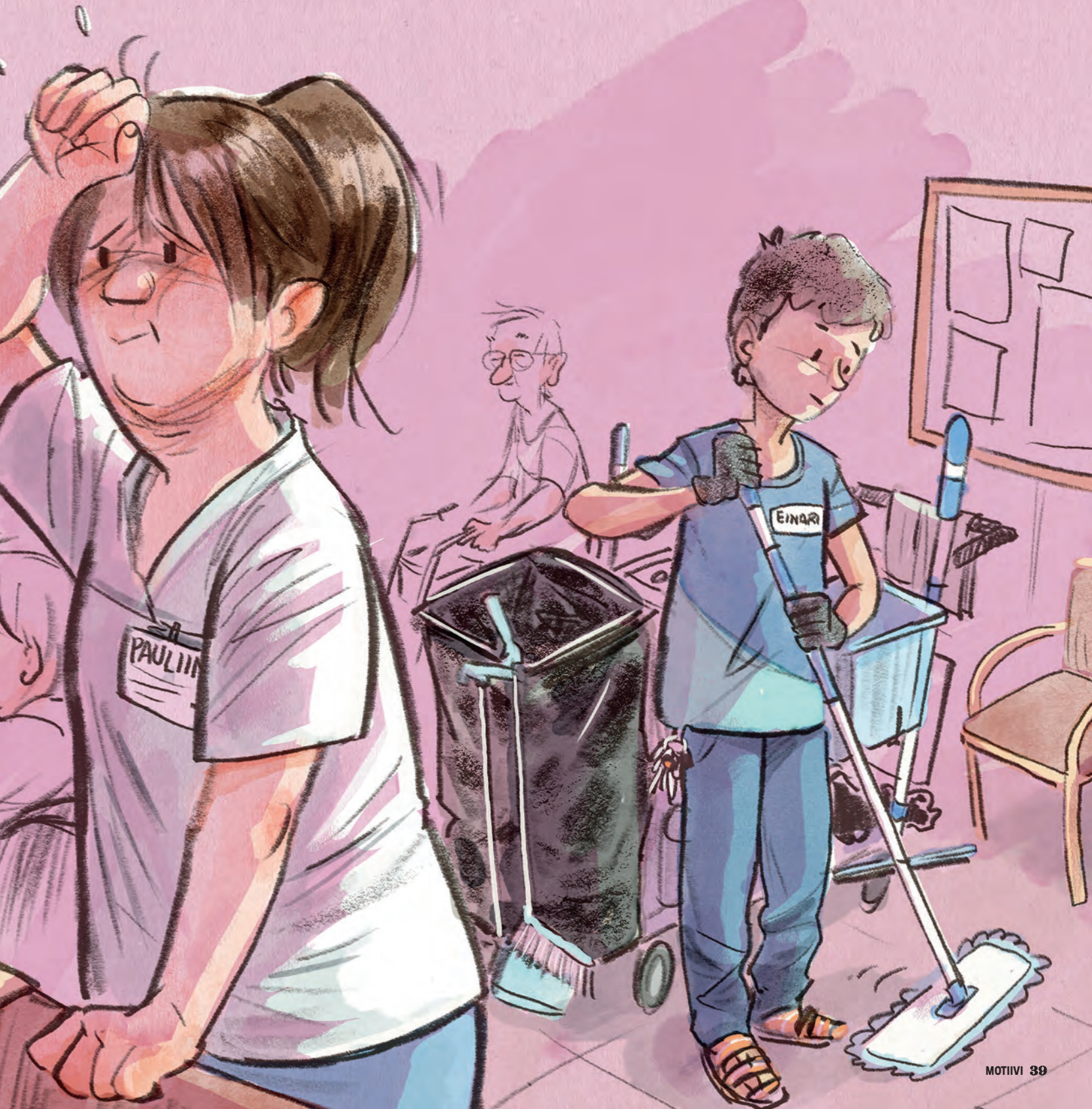
- Yhä useammin työntekijät joutuvat myös joustamaan. Työnkuvat voivat olla epäselviä, ja monissa firmoissa on rooleja, joissa pitää hyppiä tehtävästä toiseen, Jakonen sanoo.

- Myös työajoissa pitää joustaa. Pomo pyytää, että jää nyt vielä puoleksi tunniksi, mutta palkassa venyminen ei näykään. Siirtymisistä työkohteesta toiseen ei makseta toisinaan mitään. Puhumattaakaan alustataloudessa työskentelevistä, jotka joutuvat kustantamaan sekä omat työvälineensä että terveyskulunsa, toimimaan siis yrittäjinä.

Niinpä prekarisaatio ei ole enää mitätön sivujuonne suomalaisessa työelämässä. Soviteltua päivärahaa saa vuosittain noin 170 000 työntekijää, jotka eivät siis tulisi toimeen pelkillä ansio-tuloillaan. On myös iso joukko määräaikaisia, osa-aikaisia ja työllistettyjä; vajaatyöllisiä. Kaikkiaan prekaaria työvoimaa on laskutavasta ja -kriteereistä riippuen jopa 300 000-400 000 ihmistä.

- Pomo pyytää, että
jää nyt vielä puoleksi
tunniksi, mutta palkassa
venyminen ei näykään.

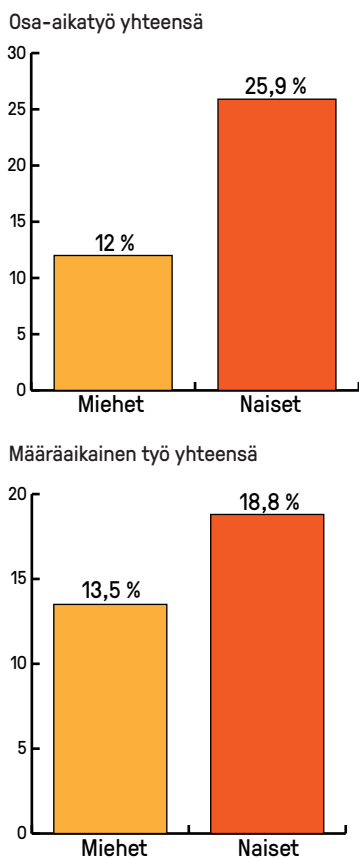
TYÖSSÄKÄYVISTÄ köyhistä enemmistö,
jopa kaksikolmasosaa, on naisia.
Pienituloisuuteen ajaa myös yksin-
huoltajuus.

– Käyn työssä, mutta varaa on vain tehdasasetus-elämään.

OSA-AIKATYÖSSÄ JA MÄÄRÄAIKAISESSA TYÖSSÄ OLEVIEN OSUUS (%)
palkansaajista sukupuolen mukaan (2021)

Lähde: Tilastokeskus

Eikä vaikuta siltä, että kehitys olisi taittumassa.

- Puhutaan, miten työllisyysaste on noussut, mutta merkittävä osa nyt syntyvistä työpaikoista on osa- tai määräaikaisia, Jakonen toteaa.

Hän tarkentaa tämän johtuvan muun muassa siitä, että työelämä tarvitsee työvoimaa vain silloin tällöin, esimerkiksi sesonkeina.

- Kun ihminen ei saa tarpeeksi palkkaa, hän joutuu tietenkin tukeutumaan yhteiskunnan apuun. Tämä tarkoittaa asumistukea, soviteltua päivärahaa sekä pienissä määrin myös toimeentulotukea. Pienipalkkaisuus valuu siis yhteiskunnan kontolle.

Jakonen huomauttaa niin ikään, että kaksi kolmasosaa työssäkäyvistä köyhistä on naisia. Pientuloisuuteen ajaa myös yksinhuoltajuus, sillä suomalainen yhteiskunta rakentuu yhä kahden vanhemman ydinperhemallille, vaikka perheet ovat monimuotoisempia kuin koskaan.

Jakonen sanookin, että työssäkäyvien köyhien naisennemistö on ihmeen vähälle huomiolle jäänyt tasa-arvo-ongelma Suomessa.

Einarin kapea elämä

Kaksikymppinen **Einari** oli ikävässä elämäntilanteessa. Jatko-opiskelupaikka ylioppilaskirjoitusten jälkeen oli mennyt sivu suun, ja armeijakin oli ollut pakko keskeyttää.

Nuori mies haki työtä siivousyrityksestä. Ilmoituksessa kysyttiin alan kokemusta ja koulutusta, mutta koska siivoojista oli pula ja Einari hyväkätöksinen, hänet rekrytoitiin oitis. Hän sai työpuvun, nipun avaimia kohteisiinsa ja pika-perehdytyksen. Hän ei ollut koskaan aiemmin siivonnut.

- No en hirveästi, edes kotona, hän tunnustaa. Hän on yhä koeajalla, mutta Einarille maksetaan "ihan ookoo" 11,25 euroa tunnilta. Tunteja hänelle kertyy viikossa plusmiinus kaksikymmentäviisi, sillä hän lukee pääsykokeisiin. Kertyneellä summalla Einari maksaa vuokran, ruoan, kännykän, sähkön, kotivakuutukset, vaatteet sekä tarvikkeet ensimmäiseen omaan kotiinsa. Jälkimmäinen ei onnistuisi mitenkään ilman vanhempien apua. Hänen bruttopalkkansa on noin 1150 euroa kuussa.

- No, kyllä sillä toimeen tulee, ja työ itsessään on okei. Mutta tämä on sellaista tehdasasetuselämää. Mulla ei olisi mitään mahdollisuutta ottaa lemmikkiä tai ostaa vaikkapa käytettyä autoa, sillä ne tarkoittaisivat kuukausimenojen selkeää lisäystä.

Nuoret puun ja kuoren välissä

Einari ei ole yksin, vaan monella jatko-opintopaikasta jääneellä tilanne on sama. Vaikka opiskelupaikkoja lisättiin keväällä 2020, 63 prosenttia uusista ylioppilaista ei jatkanut kirjoitusten jälkeen opintojaan, vaan piti joko vapaaehtoisesti tai pakosta välivuoden. Hätkähdyttävintä on silti tämä: vielä kolmenkin vuoden kuluttua lähes kolmannes heistä ajalehtiä.

Ajalehtivien nuorten halpatyövoimareservillä on Mikko Jakosen mukaan ikäviä vaikutuksia työmarkkinoihin. Mitä pidemmäksi ajaksi nuori jää ilman opiskelupaikkaa, sitä todennäköisimmin hän hakeutuu Einarin tavoin matalapalkkatöihin. Koska lähtökohtana on työn väliaikaisuus, seuraus on usein se, ettei sen koommin nuori kuin hänen työnantajansaakaan panosta työhön. Silloin työolot pysyvät kehittymättöminä ja palkka kehnona. Harva nuori myöskään kuuluu ammattiyhdistykseen. Ei siis edes osata vaatia.

- Meidänkin firmassa on jatkuvasti vaihtuvat vuorot, eikä kukaan ehdi aina perehdyttämään kohteeseen. Kerran sekoilin yhden pesuaineen kanssa. Sitä olisi pitänyt laimentaa rutkasti, mutta pesinkin vahingossa laimentamattomalla, onneksi kivipintoja. Ei varmaan ollut terveellistä se höyry, jota siinä hengittelin.

Einari kertoo kaveriensa kokemuksia hanttihommista. Yksi hänen ystävästään työskenteli kuljetusfirmassa kuukausikaupalla ilman sopimusta. Toisella on kokemusta ilmaisjakelujen jakamisesta. Yritys vakuutti maksavansa työntekijöilleen työehtosopimuksen mukaan, kunnes kävi ilmi, ettei urakkapalkkaan laskettu lehtien lajittelua, joka vei yli puolet työajasta. Lajittelu oli "vapaaehtoista".

Jakaja sai kuukauden työstä, jossa lehtiä jaettiin kaksi kertaa viikossa 4-6 tuntia per kerta nettona 170 euroa.

- Hyvän kuvan antoivat nuorille työelämästä, Einari ironisoi. - Ei tarvitse miettiä, miksi nuoret ovat kyynisiä, eivätkä "sitoudu".

Pienipalkkaisuus hävettää

Mikko Jakonen ja hänen kollegansa Jyväskylän yliopistossa ovat keränneet työssäkäyvien köyhien kertomuksia elämästään. Tarinoissa toistuu häpeä ja sosiaalinen stigma. Monet eivät kerro edes puolisolleen, miten surkeaa palkkaa saavat tai miten eivät yrittäjinä tulekaan toimeen. Elintaso-vaateet ympärillä ovat kiristyneet. Viimeiseen asti yrittäjä pitää yllä julkisivua.

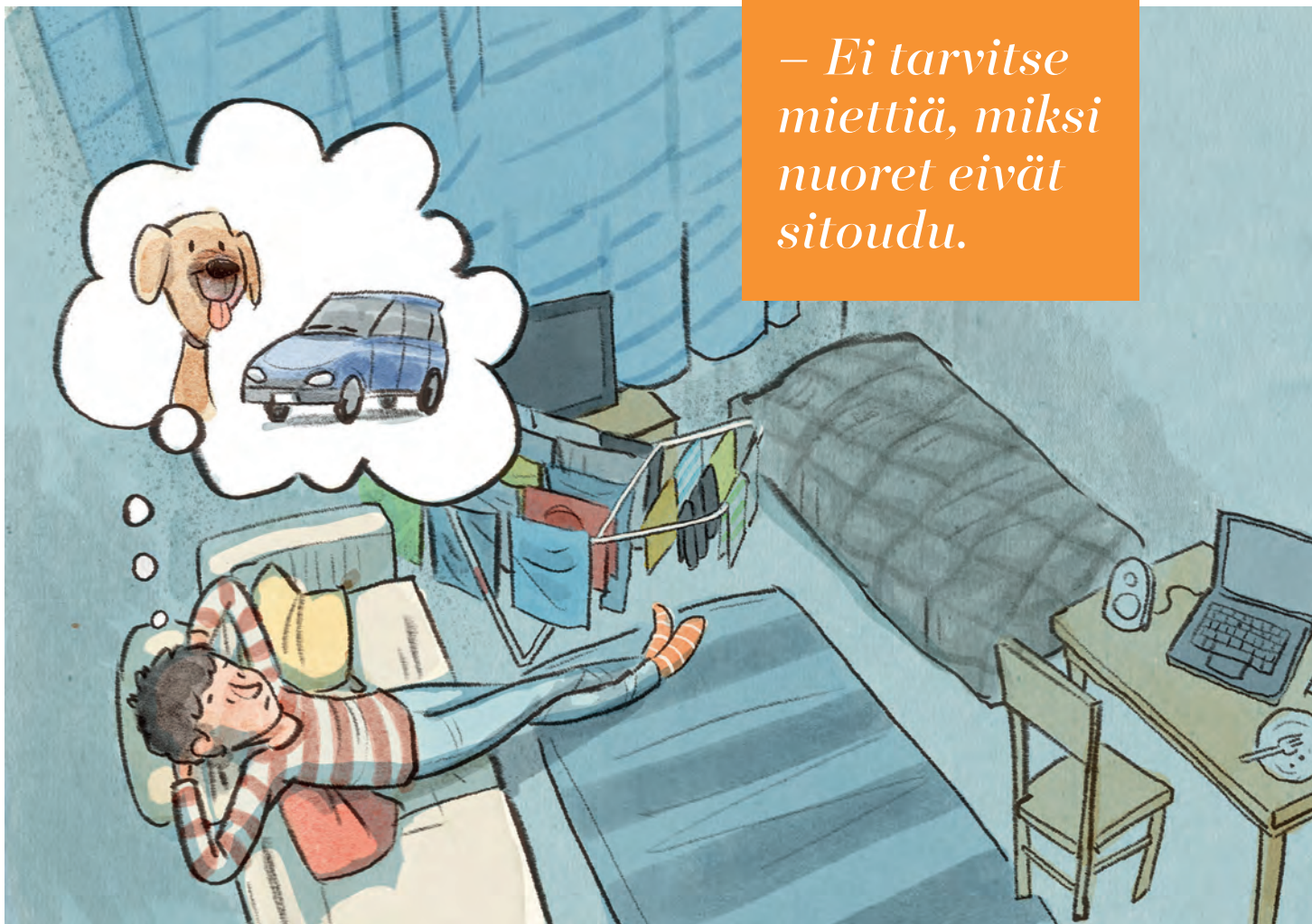
Pauliinan lapset ovat 13-, 10- ja 8-vuotiaita. Vanhimmat ovat jo oppineet, ettei raha kasva puissa, mutta nuorin oli ihmetelty, miksi äiti ajaa rupuisella ooppelilla, kun se naapurin setäkin haki uuden auton autokaupasta. Sosiaalinen media viiltää Pauliinaa, siellä kaverit kertovat hiihtolomistaan Levillä ja kesäisin Turkin aurinkorannoilla paperivarjodrinkki kädessä, mutta heillä ei ole varaa reissuihin. Luottokorttia Pauliina ei uskalla anoa lainkaan.

Toisinaan Pauliina saa kuulla, miten pientuloisuus on "vain ammatinvalintakysymys".

- Minulla ei ole mitään mahdollisuutta lähteä opiskelemaan, vaikka haluaisin mielelläni jatkaa sosionomiksi. Rahatilanne ei anna yksinkertaisesti myöden.

- Muutenkin tulevaisuus pelottaa. Mitä vanhemmiksi lapset tulevat, sitä korkeammiksi kulut

– Ei tarvitse
mieltä, miksi
nuoret eivät
sitoudu.

kasvavat. Teini-ikäisethän syövät ihan valtavasti... Ja 17-vuotiaina päättävät lapsilisät. Entä sitten kun he ovat täysi-ikäisiä ja asuvat vielä kotona?

Ongelmaan pitää puuttua

Mikko Jakosen mielestä sosiaaliturvan, työttömyys-
turvan ja työn yhteensovittaminen on ongelma, joka
on vaatinut ratkaisua jo pitkään. Lähtökohdan pitäisi
olla se, että ihminen tulee palkallaan toimeen. Vai halu-
taanko tänne samanlaiset työmarkkinat kuin rapakon
takana, jossa matalapalkka-aloilla työskentelevät jou-
tuvat paiskomaan kolmea halpatyötä yhtäaikaan? Jossa
työt optimoidaan niin, että lasketaan, montako askelta
hotellisiivoojan on otettava huonetta vaihtaessaan?
Jossa harjoittelija saa kenkää heti, kun pitäisi maksaa
kokemuksilää?

- Jo nykyisessä lainsäädännössä olisi välineitä,
joilla tilannetta voitaisiin parantaa ja tulevaa kehitystä
padota. Eritoten ammattiyhdistysliikkeiden pitäisi tart-
tua ongelmaan ja pitää näiden ihmisten puolta, ennen
kuin homma luisuu toden teolla käsistä.

Sillä sekä Pauliina että Einarin haluaisivat kokea ole-
vansa työssään arvokkaita. Eivät pelkkiä kulueria. □

*Pauliinan ja Einarin tunnistamista on vaikeutettu
heidän työpaikkansa suojelemiseksi.*

Prekaari työvoima on usein köyhää

PREKAARI TYÖVOIMA VIITTAA epätyypilliseen ja epävarmaan työhön, johon liittyy
usein myös matalapalkkaisuus. Olennaista on, että tilanne on vastentahtoinen.

LASKUTAVASTA RIIPPUEN prekaaria työvoimaa on 300 000–400 000 ihmistä.

ENNEN KORONAA SOVITELTUA päivärahaa sai noin 170 000 ihmistä, asumistukea
noin 63 000 ja toimeentulotukea noin 10 000 ansiotyössä käyvää ihmistä.

VAJAATYÖLLISIÄ IHMISIÄ Suomessa on noin 370 000. Ns. itsensätyöllistäjistä jopa
43 prosenttia elää köyhyysrajalla.

TYÖSSÄKÄYVÄ KÖYHÄ tienaa Suomessa suunnilleen 1200 euroa kuussa. Yhden
työssäkäyvän aikuisen ja kahden lapsen perheen köyhyysraja on noin 2 150 euroa
kuussa.

JOPA KAKSI KOLMASOSAA työssäkäyvistä köyhistä on naisia. Myös yksinhuoltajuus
on yleinen riskitekijä – yksinhuoltajista naisia on 86 prosenttia.

Lähde: Yhteiskuntatieteiden tohtori Mikko Jakonen, Kalevi Sorsa -säätiö

Löydä itsesi.

Aikakausmedioista löytää inspiroivia ideoita, jotka voivat viedä kokonaan uuteen suuntaan. Siksi niitä luetaan.

AIKAKAUSMEDIA

Milloin työnantajalla on velvollisuus tarjota työtä irtisanotulle?

Elina Nieminen, lakimies

oikeudellinen toimialue
elina.nieminen@jhl.fi

Työnantajalla on velvollisuus tarjota työtä henkilölle, joka on irtisanottu tuotannollisella tai taloudellisella perusteella. Velvollisuuden muoto vaihtelee.

LAIN MUKAAN TYÖNANTAJA ei saa irtisanoa työntekijää taloudellisella tai tuotannollisella perusteella, jos hän voi tarjota työntekijälle muuta työtä. Muun työn tarjoamisen johtaa työsuhteen voimassa pysymiseen. Työsopimuslain 7 luvun 4 pykälässä säädetään työn tarjoamisvelvollisuudesta, kun työsopimuksen mukainen työ on vähentynyt olennaisesti ja pysyvästi.

Ennen irtisanomista työnantajalla on velvollisuus selvittää työntarjoamis- mahdollisuudet. Lisäksi hänen on seurattava tilannetta läpi irtisanomisajan ja peruutettava irtisanominen, jos irtisanomisajan aikana ilmaantuu työntekijälle sopivaa työtä. Työnantajalla on myös ennakoitvelvollisuus: jos hän voi ennakoita, että työntekijälle sopivaa työtä tulee tarjolle jonkin ajan kuluttua työsopimuksen päättymisestä, on tämäkin työ tarjoamisvelvollisuuden piirissä.

Työnantaja on ensisijaisesti velvollinen tarjoamaan työntekijälle työsopimuksen mukaista työtä vastaavaa työtä. Jos sitä ei ole, työnantajan on tarjottava muuta työtä, joka vastaa työntekijän koulutusta, ammattitaitoa tai kokemusta. Velvollisuus on siten laaja ja koskee lähtökohtaisesti kaikkea työtä, josta työntekijä voi selviytyä ainakin kohtuullisen koulutuksen jälkeen.

TYÖN TARJOAMISVELVOLLISUUS on osa irtisanomisperustetta. Jos työnantaja laiminlyö tarjoamisvelvollisuutta, irtisanominen on laiton ja työnantajan pitää maksaa työntekijälle korvausta työsopimuksen perusteettomasta päättämisestä (työsopimuslain 12 luvun 2 pykälä). Korvauksen määrää ei ole sidottu työntekijälle tosiasiaa aiheutuneeseen vahinkoon.

Irtisanomisajan päättymisen jälkeiseen aikaan vuorostaan kohdistuu takaisinottovelvoite. Se koskee tilanteita, joissa työnantajalla on ollut työsopimuslain mukainen taloudellinen tai tuotannollinen irtisanomisperuste. Työsuhte on siten päätynyt, ja takaisinottovelvoitteen täyttämisen saa aikaan uuden työsuhteen.

Työnantajan on tarjottava työtä työntekijälle, jonka hän on irtisanonut taloudellisella tai tuotannollisella perusteella, mikäli työnantaja tarvitsee takaisinottoa aikana työntekijöitä samoihin tai samankaltaisiin tehtäviin kuin irtisanotto oli tehnyt. Lisäksi edellytetään, että työntekijä on ilmoittautunut työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon. Takaisinottoaika on neljä tai kuusi kuukautta, riippuen irtisanotun työntekijän työsuhteen kestosta.

TAKAISINOTTOVELVOITE ON SUPPEAMPI kuin muun työn tarjoamisvelvoite. Se koskee vain samoja tai samankaltaisia tehtäviä kuin työntekijä on aikaisemmin tehnyt. Vertailu tehdään työntekijän ennen irtisanomista tekemien tehtävien ja takaisinottoaikana tarjolle tulleen työn välillä.

Mikäli työnantaja rikkoo takaisinottovelvoitetta, hän joutuu maksamaan työntekijälle korvausta. Korvattavaksi tulee vain työntekijälle laiminlyönnistä tosiasiaa aiheutunut taloudellinen vahinko.

Irtisanotto työntekijä ei voi saada korvausta sekä muun työn tarjoamisvelvollisuuden että takaisinottovelvollisuuden laiminlyönnistä perusteella, vaan korvaukset ovat toisensa poissulkevia.

Ensin on arvioitava, onko työnantaja voinut välttää irtisanomisen tarjoamalla muuta työtä. Takaisinottovelvoitteen laiminlyönti voi tulla kyseeseen vasta, kun työnantajalla on ollut lainmukainen irtisanomisperuste.

On tärkeää erottaa toisistaan muun työn tarjoamisvelvollisuuden ja takaisinottovelvollisuuden laiminlyöntiä koskevat tilanteet. Siten työnantajalle voidaan esittää oikeat vaatimukset. □

Kysy

Askarruttaako mieltäsi jokin työelämään liittyvä kysymys? Lähetä se osoitteeseen motiivi-lehti@jhl.fi. Välitämme sen eteenpäin.

Lue lisää

www.tyosuojelu.fi/tyosuuhde/tyosuhteen-paattyminen/sopimuksen-irtisanominen/taloudelliset-ja-tuotannolliset-perusteet

På svenska

Läs lagkolumnen på motiivilehti.fi/sv fr.o.m. 23.3

**MAUENS
LEKSTUND –
SE VIDEO!**
motivilehti.fi/sv

Motiv

VAD SKA DEN SOM VILL SKAFFA KATT BEAKTA?

Tänk på att du i första hand skaffar en ny familjemedlem. Katter kan leva i upp till 20 år, har du råd och tid att ge katten det den behöver? Ta reda på vilken ras som passar dig via kattböcker och utställningar. Kolla t. ex. kanalen Cats 101 på Youtube.

VAD GER KATTHOBBYN DIG?

Det är en av de största passionerna i mitt liv. Katterna ger mig trygghet och jag känner mig aldrig ensam med dem i huset.

GE ETT PRAKTISKT TIPS TILL KATTÄGARE!

Lär katterna att handen är snäll, den används för att smeka, inte i leken. Om du använder en laserpenna som leksak, ge katten något konkret som fångst efteråt.

Kattkvinna in i mörgen

text Marina Wiik foto Christoffer Björklund

JAG HAR en tatuering med texten Guncrazy Catlady (vapengalen kattkvinna). Speciellt slutdelen beskriver mig väl.

Min familj har alltid haft katter, både i Kuwait där jag föddes och efter flytten till Finland. Katter är allmänt uppskattade i arabiska länder medan hundar brukar uppfattas som orena.

I skolåldern födde jag upp huskatter och sålde ungar till skolkamrater och bekanta. Jag höll koll på deras stamtavlor, observerade dem och läste på om olika raser.

År 2011 köpte jag min första raskatt, en egyptisk mau. Mau är en urgammal ras och dess likar finns avbildade i egyptiska gravar. Katternas päls är naturligt fläckig och bakbenen extra långa, vilket gör att de kan springa upp till 60 km/h. Mau är intelligenta men behöver sällskap och aktiviteter för att inte bli uttråkade. När de jamar, låter det som om de sjöng.

JUST NU har vi tre katter hemma. Två avelshonor som nyligen fått ungar bor i foderhem. Alla katterna är olika och har egna favoriter bland familjemedlemmarna. En av våra ungar är den enda i Finland som blivit nationell utställningschampion.

När jag registrerade mig som uppfödare 2012 fanns det bara 250 avelshonor i hela världen. Vissa uppfödare ville ha monopol på djuren, men nu har de ökat i antal. I Finland kostar en mau kring 1 000 euro, utomlands betydligt mer.

Jag är inne på min elfte kull och brukar spara en unge från varje syskonskara som avelsdjur. Vi mikrochippar alla katter och de som inte avlas på steriliseras. Jag har kontakt med de flesta som köpt katt av oss. Vi har bland annat sålt djur till anställda på Rysslands och USA:s ambassader.

Katter behöver närvaro och omsorg. Jag leker och gosar med dem varje dag och tar ut dem i koppel. Sommartid badar katterna i en balja på terrassen. Jag lär dem att inte klösa på möbler och att undvika matbordet och min mans arbetsrum.

Jag vill inte bli uppfödare på heltid, men drömmer om att öppna katthotell eller bli katterapeut. Man får reda på mycket genom att läsa av katternas beteende och kroppsspråk. □

**SAKINEH
TILLJANDER**
Född 1988.

HEMORT
Petalax by i Malax.

UTBILDNING
Ungdoms- och
barnledarexamina.

JOBB
Barnskötare på
Petalax förskola.

FAMILJ
Man och tvåårig
dotter.

HOBBY
Lerduvsskytte.

Sinä tiedät parhaiten

Siksi annamme avaimet oman ammattialasi kehittämiseen sinulle, arvoisa tähtiammatilainen!

1

JHL:ään kuuluu ainakin 1001:n eri ammatin edustajaa. Jäsenemme työ takaa sen, että suomalainen yhteiskunta pyörii. Huipputärkeitä tähtiammatilaisia olette jokainen!

JHL puolustaa tinkimättä laajan ammattikirjonsa etuja ja oikeuksia. Liittona varmistamme, että jäsenten työolot ja -ehdot ovat kunnossa.

Lisäksi kehitämme jäsenten ammatillista osaamista ja identiteettiä. Järjestämme esimerkiksi erilaisia ammatillisia koulutuksia ja tilaisuuksia.

Teemme myös ammatillista vaikuttamistyötä, laadimme mielihuippukirjoituksia ja kannanottoja. Vaikutamme ammattialojen lainsäädäntöön sekä tuemme liiton edunvalvontatyötä.

Olethan käynyt jo liittymässä oman alasi tähtiammatilaisryhmään Facebookissa? Kannattaa, niin pysyt ajan tasalla ammattisi kuulumisista. Löydät ryhmän oman alasi nimellä: sote-alan, kasvatusalan, rapu-alan tai hallinnon ja tukityön ammatilaiset!

3

2

JHL:n ammatillisen kehittymisen yksikkö huolehtii jäsenten ammatillisesta hyvinvoinnista ja osaamisesta. Lisäksi se korottaa ja kohottaa JHL:läisten alojen merkitystä meidän kaikkien jokapäiväisessä elämässä.

Seuraavaksi haluamme kuulla, mitä te JHL:n jäsenet – liiton kantava voima – toivotte ammatilliselta toiminnalta. Tapahtumia, tietoa, koulutusta? Tulevissa ammattialafoorumeissa pääset kertomaan, mitä juuri sinä kaipaat. Eli...

...nyt kannattaa lähteä toimintaan avoimin mielin mukaan! Homma käynnistyy toden teolla maanantaina 28.3. klo 17.30–19, jolloin on luvassa huippuwebinaari aiheesta.

Tule kuulolle, miten pääset suunnittelemaan samanhenkisten ihmisten kanssa alueellisia ammattialafoorumeja. Foorumien kautta saat alallesi näkyvyyttä sekä äänesi kuulumaan ammattialasi kehittämisen tarpeista. Olet itse alasi tärkein tulevaisuudentekijä.

Tv:stä ja keikkalavoilta tuttu muusikko **Petra Gargano** on mukana webinaarissa tsemppaamassa meitä kohti uudenlaista ajattelua ja toimintaa. Petralla on tarjolla loistovinkkejä tiimityöstä sekä turvallisen ja luovan ilmapiirin muodostamisesta työpaikoille. Musiikkiakin on luvassa!

Ilmoittaudu heti, tai viimeistään 25.3. mennessä:
lyyti.in/ammattialafoorumi

Aluetoimistojen ovet auki

Korona-aika pakotti myös JHL:n aluetoimistot siirtymään etäyhteyksien päähän. Palvelut ovat pelanneet poikkeusaikana digiyhteyksien ja puhelimen välityksellä.

Tämänhetkisten ennusteiden mukaan tautitilanne on kääntymässä valoisampaan suuntaan. Näin ollen aluetoimistotkin voivat availa ovia ja palata jäsenten henkilökohtaiseen palveluun.

Huhtikuun ensimmäisestä päivästä lähtien voit hoidella liittoasioita jälleen paikan päällä, oman alueesi JHL-toimistossa, maanantaisin ja torstaisin.

Huomaathan, että aluetoimistot eivät enää jatkossa voi palvella jäseniä työttömyysturva-asioissa. Tämä johtuu Finanssivalvonnan työttömyyskassoja koskevista määräyksistä. Kaikki työttömyyspäivärahaa koskevat tiedustelut tulee tehdä suoraan työttömyyskassan omien palvelukanavien kautta.

30,9%

ÄÄNESTI JHL-VAALEISSA

Hieno! Liiton jäsenistö intoutui äänestämään edustajistovaaleissa selvästi aktiivisemmin kuin viisi vuotta sitten.

Äänestysprosentti nousi edellisten vaalien 27,6:sta lähes 31 prosenttiin. Uusi edustajisto järjestäytyy ja aloittaa toimintansa kesäkuussa.

Työtaturmat kasvussa

TYÖTATURMIEN LUKUMÄÄRÄ kääntyi kasvuun viime vuonna. Vahinkoja tapahtui kuitenkin 13 prosenttia vähemmän kuin ennen korona-aikaa vuonna 2019.

Palkansaajille sattui 110 100 työtaturmaa vuonna 2021, mikä oli noin kuusi prosenttia enemmän kuin vuonna 2020.

Työtaturmista 91 800 tapahtui paikan päällä työtehtävissä ja 18 300 asunnon ja työpaikan välisellä matkalla. Vapaaehtoisesti itsensä vakuuttaneille yrittäjille sattui 4 900 työtaturmaa.

Työpaikkaturmien määrä kasvoi merkittävästi lähes kaikilla toimialoilla. Verrattuna vuoteen 2019 kokonaismäärät olivat huomattavasti alhaisemmat.

Ikävän poikkeuksen tekee yksityisten terveys- ja sosiaalipalvelujen toimiala. Alan työpaikkaturmien lukumäärä on yhtä poikkeusvuotta lukuun ottamatta kasvanut koko kymmenen vuoden tarkastelujakson aikana.

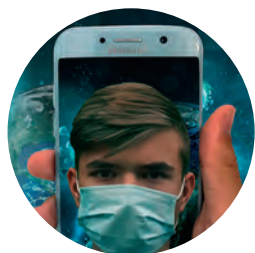

Työmatkalla sattuneiden tapaturmien määrä romahti vuonna 2020, kun koronan vuoksi iso osa työvoimasta siirtyi nopeasti tekemään etätöitä. Myös talvikelit olivat tuolloin suotuisat. Viime vuonna työmatkataturmien lukumäärä nousikin jälleen noin 15 prosenttia edellisvuodesta.

Tiedot on kerännyt Tapaturmavakuutuskeskus TVK.

*Kevät on kasvun aikaa.
Toivokaamme, että työnantajat
muistavat sen palkkaneuvotteluissa!*

Työ tänään ja huomenna

Työväenmuseumo Werstas keräsi viime vuonna kokoelmiinsa kuvia nykypäivän työelämästä. Työn historian tutkimuksessa käytettäviä kuvia koottiin ensi kertaa sosiaalisen median kautta. Valokuvia otetaan edelleen mielellään vastaan!
tyoelamansilmat.tyovaenliike.fi

Paljasta puhtausalan huipputyypit

Tunnetko puhtausalan ammattilaisen, joka on mielestäsi ansainnut niin mainetta kuin kunniaakin? Hän osaa työnsä, on joustava ja palveleva. Ilmoita oma ehdokkaasi puhtausalan ammattilaiseksi 26.3. mennessä.
puhtausala.fi/yhdistys/kilpailut/puhtausalan-ammattilainen

Nuorisotyö vuonna 2022

JHL on mukana NUORI2022 –nuorisotyön päivillä Jyväskylässä 26.–27.4.2022. Ohjelmassa on luentoja, työpajoja ja keskusteluja nuoruuden ja nuorisotyön keskeisistä ilmiöistä ja trendeistä sekä verkostoitumista oman alan ammattilaisten kanssa.
alli.fi/nuori2022/

3XKANTA

Lakimuutos tarvitaan

JHL vaatii koulunkäynninohjaajille ja -avustajille laillista oikeutta oppilaan kiinnipitoon, jos oppilaan aggressiivisen käytöksen estäminen tai järjestyksen ylläpitäminen sitä vaatii.

Kunta10-tutkimuksen mukaan jopa 73 prosenttia ohjaajista kokee vuosittain väkivaltaa tai sen uhkaa työssään. Nykyisen perusopetuslain mukaan vain rehtorilla ja opettajilla on oikeus oppilaan fyysiseen rajoittamiseen. JHL:n mielestä koulunkäynninohjaajien oikeusturvan toteutuminen edellyttää, että sama oikeus ulotetaan ohjaajiin.

Liikuntaseteleitä, kiitos!

Joka viides JHL:n ravitsemis- ja puhtausalan työntekijöistä on vailla työnantajan tarjoamaa liikuntaetua. Tulos perustuu laajaan kyselyyn, johon vastasi noin 5 500.

Monilla työpaikoilla henkilöstön työhyvinvointia tuetaan erilaisin liikuntaan kannustavin keinoin. Näitä ovat esimerkiksi liikuntaseteelit, alennukset paikallisiin liikuntapaikkoihin sekä työpaikan ryhmäliikunta ja taukojumppa.

JHL kannustaa työnantajia tukemaan puhtaus- ja ruokapalvelutehtävissä työskentelevien jaksamista riittäväillä liikuntaeduilla.

Bensaetu katkolla

JHL on irtisanonut yhteistyösopimuksen venäläisen öljy-yhtiö Lukoilin omistaman Teboil-yhtiön kanssa. Yhteistyön lopettaminen on vastalause Venäjän sotatoimille Ukrainassa.

JHL neuvottelee parhaillaan korvaavasta bensaedusta jäsenille parin öljy-yhtiön kanssa.

Lisää: jhl.fi

Samma också på svenska, tack!

JHL:s nya representantskap består till 60 procent av nya ansikten. Fyra svenskspråkiga blev invalda.

text Marina Wiik foto Esko Jämsä, Patrik Lindström

JHL:s valresultat är klart. Sammanlagt kandiderade 869 medlemmar till fackförbundets högsta beslutande organ. Valdeltagandet var 30,9 procent, vilket är högre än år 2017.

Av de 120 invalda har fyra svenska som modersmål. Närvårdaren **Susanna Kronlund** från Mariehamn och **Heidi Åkerfelt**, huvudförtroendeman i Raseborg, valdes in som nya ledamöter. **Johan Berts** från Malax och **Maria Holmstedt-Lehtinen** från Jakobstad förnyade sina mandat. Samtliga representerar kommunsektorn.

Susanna Kronlund, 49, fick flest röster av de svenskspråkiga. Med 260 röster blev hon också röstdrottning i Egentliga Finlands valkrets.

Kronlund ställde upp i valet för första gången och hade inte räknat med att ens bli invald.

- Jag är helt euforisk och kan knappt tro att det är sant. Det här är väldigt stort för mig på ett personligt plan, kommenterar hon invaltet.

Svenskans position viktigast

Kronlund jobbar som närvårdare på äldreboendet Oasen i Jomala. Hon är styrelsemedlem i sin förening Ålands kommunalanställda och i samorganisationen FOA-Å.

I JHL-valet förde hon kampanj på sociala medier under sloganen "Samma på svenska, tack!". I representantskapet vill hon framför allt stärka svenskans position i förbundet. Dessutom ska hon jobba för att få bort orättvisor och föräldrade attityder ur kollektivavtal.

Som exempel nämner hon att barnlösa par inte kan få ledigt från jobbet av trängande familjeskäl.

- När min make fick cancer var jag tvungen att sjukskriva mig för att kunna finnas vid hans sida, vilket blev onödigt byråkratiskt för alla parter.

Enligt **Santeri Halttunen**, sakkunnig för regional verksamhet, är det ovanligt att en kandidat som inte är rikskänd får flera hundra röster i valet.

- Kronlunds höga röstetal tyder på att JHL:s verksamhet upplevs som viktig i öriket. Med tanke på Ålands särart är det bra att de får en ledamot, säger Halttunen.

Traditionellt har svenskspråkiga kandidater fått flest röster i Egentliga Finland och Österbotten.

Södra Finlands valkrets brukar däremot ha mera sparsamt med såväl kandidater som invalda.

Annat var det i år när Heidi Åkerfelt, 42, från Raseborg kvalade in med 196 röster.

- Det är en fin prestation med tanke på att hon också hade konkurrens från rikspolitiker och valdeltagandet i Södra Finland verkar ha varit förhållandevis lågt, kommenterar Halttunen.

Invald på andra försöket

Åkerfelt kandiderade för andra gången. Före valet blev hon kontaktad från flera håll och uppmanad att ställa upp.

- Jag är jätteglad över att ha blivit invald och få chansen att påverka det som sker i förbundet på ett nytt plan, säger Åkerfelt.

Åkerfelt är socionom och har tidigare arbetat inom barnskyddet och med långtidsarbetslösa unga. I representantskapet vill hon verka för att JHL-medlemmarna ska få likvärdig service oberoende av sitt modersmål.

- Alla i Södra Finland behärskar inte finska, för att inte tala om medlemmar från andra länder. Om människor inte får god service på ett språk de förstår, kan det hända att de röstar med fötterna.

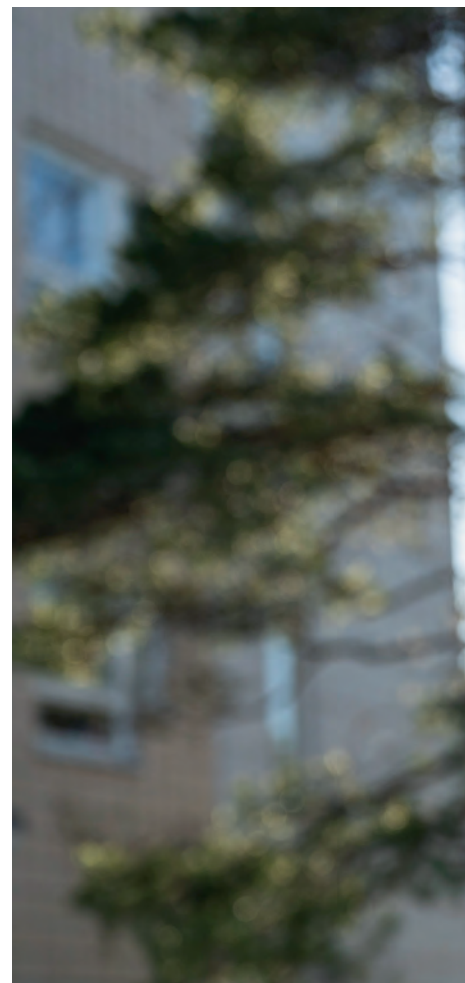
Hon önskar att förbundet skulle lyfta fram intressebevakning ur en positiv synpunkt. I stället för att tala om fackets historiska bedrifter borde man fokusera på framtiden och vad facket kan göra här och nu.

- Vad har vi rätt till om vi är fem, femton eller femtio medlemmar på arbetsplatsen? Ju fler vi är, desto starkare är förbundet.

Påverkar partipolitiken arbetet?

Samtliga nya medlemmar i JHL:s representantskap har valts in från antingen JHLsossarna jämte obundnas eller Vänstern jämte obundnas kandidatlistor. Kandidater som inte hörde till ett valförbund fick 0,6 procent av alla röster.

Åkerfelt sitter i stadsfullmäktige och är gruppsordförande för socialdemokraterna i Raseborg. Hon vill i det här skedet inte ta ställning till om kopplingen mellan partipolitik och representantskapet är något som borde tas upp till granskning.

– Om människor inte får god service på ett språk de förstår, röstar de kanske med fötterna.

JHL:S MEDLEMMAR röstade in bland andra Heidi Åkerfelt (uppe t.v.) och Susanna Kronlund i representantskapet.

- Efter att jag sett hur partitillhörigheten påverkar till exempel behandlingen av ärenden skulle jag kunna uttala mig bättre. Klarar vi av att vara ett sammansvetsat gäng som jobbar mot samma mål oavsett parti?

På Åland är sambandet mellan partipolitik och facket av tradition svagare än i övriga Finland.

- Det är naturligt att facket och politiska partier har gemensamma intressen, men det borde finnas fler realistiska alternativ till exempel vid kandidatnomineringen, säger Susanna Kronlund.

Suppleanter kan knipa platser

Fördelningen av representantskapsplatserna kan ännu ändras, till exempel i samband med att representantskapet inom sig väljer förbundets styrelse.

När en ordinarie ledamot väljs till förbundsstyrelsen, tar en suppleant från samma valförbund och avtalssektor över hens plats i representantskapet.

Följande svenskspråkiga kom på första suppleantplats: **Kari Viinikka** (Österbotten, privata sektorn), **Alf Nyroos** (Österbotten, kommunsektorn), **Jari Lehtivaara** (Egentliga Finland, kommunsektorn), **Maria Rönnberg** (Österbotten, kommunsektorn) och **Anette Karlsson** (Södra Finland, statssektor). **Anna-Lena Aspegren-Törnroos** (Egentliga Finland, kommunsektor) blev tredje suppleant.

Centralvalnämnden fastställer valresultatet den 4 april 2022. Det nya representantskapet inleder sin femåriga mandatperiod i juni. □

JHL-VALET 2022

80

KVINNOR VALDES IN

Antalet kvinnor i representantskapet återspeglar förbundets könsfördelning.

52

ÅR I SNITT

Ledamöternas genomsnittsalder är ett år lägre än i det nuvarande representantskapet.

Ukrainan nyrkit

Eräänä maanantaina covid-testi oli positiivinen. Siirryin mökille eristykseen ja lääkitsin itseäni katsomalla dokumentin **Klitschon** veljeksistä **Vitalista** ja **Vladimirista**. Heidän isänsä oli Neuvostoliiton ilmavoimien kenraalimajuri, joka osallistui Tshernobylin puhdistustöihin. Neuvostoliitto kaatui, pojat kasvoivat sekavassa Ukrainassa. Isä kuoli säteilyn aiheuttamaan syöpään 2011. Molemmista pojista tuli nyrkkeilyn maailmanmestareita ja miljonäärejä.

Torstaiaamuna kuumetta oli 38,3 ja Venäjä hyökännyt Ukrainaan tankein, hävittäjin, ohjuksin. Ensimmäinen ajatukseni oli, että on päästävä mökiltä kaupunkiin ja siirrettävä perhe turvaan. Missä kivääri, puukko ja kirves. Alkukantaisia ajatuksia, syvää raivoa. Kun hengittelin alkukiihkon pois, jumituin puhelimen, radion ja television informaatiosementtiin.

Miksi Venäjä käyttää niin suurta voimaa veljeskansaansa vastaan? Siksi, että sillä ei ole muuta. Voiman kautta sillä on joko kaikki tai ei mitään. Kaiketi se pyrki aiheuttamaan sokin, josta seuraisi nopea antautuminen ja komea voittonjuhla Punaiselle torille.

Ruuduista näkyi ikiaikaista sodan kuvastoa. Hämmentynyt siviiliväestö: eilen töihin, lapset tarhaan, illalla harrastuksiin. Sitten kaikki on toisin. Hämärällä maantiellä pienokaiset sylissä. Isät hyvästelemässä vaimon ja lapsen rautatieasemalla, sitten paluu puolustuslinjaan.

Kuvat veivät ajatukset toiseen talviseen sotaan. Ylivoimainen vihollinen vyöryy tekaistulla syyllä maahan. Ihmiset pakenevat kotiseuduiltaan. Eilen pientilallinen tai viipurilainen, nyt evakko. Omaisuus kärryyn, juuttisäkkiin tai nahkaiseen laukkuun. Nyt ihmiset vetivät perässään lentolaukkuja. Äkkilähtö ei suuntaudu Kanarialle vaan rajan yli Puolaan. Eilen kansalainen, nyt pakolainen.

Avasin Twitterin. Siellä haastateltiin Kiovan pormestaria, nimeltään Vitali Klitschko. Sama mies, jota olin katsonut nyrkkeilydokumentissa, valmistautumassa vuonna 2013 MM-otteluun. Nyt hän oli suojavarustuksessa, valmiina tarttumaan aseeseen ja vetoamassa muiden maiden auttamishaluun.

Tätä kirjoittaessani sotaa on käyty neljä vuorokautta. En tiedä, mikä on lopputulos, mutta Ukraina on osoittanut,

että tahto voi ottaa puolustusvoiton materiaalisesta ylivoimasta. On se tapahtunut aiemminkin.

Mietin, mihin minä olen valmis. Pystynkö kriisiaikana muuhun kuin peukuttamiseen ja viisasteluun Twitterissä? Mitä minä olen valmis puolustamaan? Perhettäni, omaisuuttani, vapauttani. Mutta myös suomalaista yhteiskuntaa, joka on rakentunut vaikeisiin ilmasto- ja geopolittisiin olosuhteisiin. Yksilöitämme, yrityksiämme, laitoksiamme.

Kirjastolaitos, koululaitos ja maanpuolustuslaitos ovat osa kokonaisuutta. Kova on olemassa pehmeän ansiosta ja sen suojaksi. Sama myös toisin päin. Tasaisina maailma-aikoina tarvitaan idealismia ja haaveilua, mutta kun ne lyövät päänsä reaali politiikan seinään, mitataan kykymme puolustaa itsellemme korvaamattomia asioita. □

Tuomas Kyrö
on palkittu kirjailija, kolumnisti, käsikirjoittaja ja tv-panelisti. Hänet tunnetaan erityisesti luomastaan hahmosta Mielensäpahoittaja.

Mitä olen valmis puolustamaan? Suomalaista yhteiskuntaa.

Kyllä joku hoitaa.

Joku hoitaa sen, mitä muut eivät tule ajatelleeksi. Ja se joku on usein yksi meistä rautaisista ammattilaisista.

Tuodaan työ näkyväksi.

Julkisten ja hyvinvointialojen
ammattiliitto JHL
[jhl.fi/liity](https://www.jhl.fi/liity)

Kun välität,
valitse heille parasta –
Turvassa-henkivakuutus!

Eikä muuten maksa paljon.
JHL:n jäsenelle vain

6,77 €/kk

Hintaesimerkki 2022 30-vuotias
JHL:n jäsen, korvaussumma
100 000 €.

Hymyile,
olet
Turvassa.

Turvaa rakkaimpasi
Turvassa
-henkivakuutuksella

Henkivakuutus ei varsinaisesti hyödytä sinua vaan heitä, jotka ovat sinulle kaikista rakkaimpia. Eivätkö he ansaitsekin parasta?

Turvassa-henkivakuutus on uusi ja erityisesti ammattiliiton jäsenelle edullinen henkivakuutus. Hinta saattaa yllättää sinut iloisesti, laske vaikka itse turva.fi/henkivakuutus

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva • turva.fi • 01019 5109

Turvassa-henkivakuutuksen myöntää LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö

 turva